

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de hotărâre
cu privire la aprobarea Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022 – 2025
(număr unic 721/MAI/2022)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	<p>1. În scopul sporirii accesului la măsurile de ocupare a forței de muncă și integrarea pe piața muncii a unor categorii vulnerabile, art. 23 alin. (3) din Legea 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, stabilește categoriile de șomeri care necesită suport suplimentar pe piața muncii, inclusiv persoanele care se luptă cu consumul de substanțe stupefiante ori psihotrope, după reabilitarea lor socială și psihologică. Respectiv, această categorie de persoane se pot adresa la subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), pentru a fi înregistrate cu statut de șomer și a beneficia de toate măsurile prevăzute în Legea citată, inclusiv subvenționarea angajatorilor pentru acceptarea angajării lor. Cu referire la acțiunea 2.4.3, prevăzută la Obiectivul general 2 din proiectul Programului: Stabilirea parteneriatelor cu reprezentanții societății civile, care oferă servicii de asistență consumatorilor de droguri, menționăm că ANOFM va dezvolta parteneriate cu reprezentanții societății civile, instituții de stat sau private, care oferă servicii de reabilitare categoriei date de persoane, pentru a stabili un mecanism de informare și referire a persoanelor după tratament/reabilitare, către subdiviziunile teritoriale ale ANOFM, pentru a fi înregistrate cu statut de șomer și acordarea serviciilor și măsurilor de ocupare, inclusiv angajarea în câmpul muncii.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Luând în considerație prevederile Legii menționate, Ministerul Muncii și Protecției Sociale înaintează următoarea propunere la proiectul Programului: La acțiunea 2.4.3, Obiectivul general 2, se propune ca indicator de monitorizare pentru ANOFM „Număr de persoane după reabilitarea socială și psihologică, înregistrate cu statut de șomer”.</p>	
<p>Procuratura Generală</p>	<p>2. Cu privire la Planul de acțiuni privind implementarea Programului de prevenire și combatere a pentru anii 2022 — 2025 (în continuare — Plan), pentru acțiunile ce urmează a fi realizate, în special cele prevăzute la pct. 1.5.1., 1.5.2., 1.5.3., 2.4.1., 3.1.5., 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 6.2.3., considerăm just de a fi efectuată o delimitare a instituțiilor responsabile în calitate de coordonator de instituțiile care vor contribui la realizarea acestor acțiuni. La fel, se impune precizarea indicatorilor de îndeplinire a cărora vor fi responsabile instituțiile care vor contribui la implementarea acțiunilor din Plan. Or, în corespundere cu pct.42 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 386 din 17.06.2020: „ 42. <i>în cazul în care documentul de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile pentru aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei</i>". Prin urmare, prima instituție indicată va coordona implementarea acțiunii, urmată de instituțiile care contribuie la realizarea acesteia. în acest context, pentru certitudinea distribuirii sarcinilor între instituțiile care vor contribui la realizarea</p>	<p>Precizare</p> <p>După cum a precizat autorul propunerii că, pct. 42 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 386 din 17.06.2020, <i>în cazul în care documentul de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile pentru aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei</i>, astfel rolul de coordonator la acțiunilor menționate îi revine instituțiilor care în corespundere cu art.73 din Constituția Republicii Moldova, au dreptul la inițiativă legislativă, iar indicatorii de monitorizare „<i>Proiect de act normativ aprobat</i>” sunt rezultat al acțiunii (output) și sunt utilizați în proces de monitorizare pentru a da o apreciere privind progresul implementării acțiunilor din Program.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>acțiunilor din Plan, în acord cu competențele Procuraturii, care în corespundere cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova nu este un subiect cu drept de inițiativă legislativă, considerăm oportună completarea la rubrica „Indicatorii de monitorizare”, în tot textul, după indicatorii „Proiect elaborat” sau „Proiect de act normativ aprobat de Guvern” după caz, cu următorii indicatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - numărul de participări în cadrul ședințelor grupului de lucru; - propuneri de modificare a cadrului normativ; - avize elaborate. <p>Indicatorii de monitorizare nominalizați, ar putea reveni ca sarcină instituțiilor care contribuie la realizarea acțiunilor din Plan, inter alia și Procuraturii Generale.</p>	<p>Respectiv indicatorii propuși de către Procuratură, nu descriu un rezultat (output), dar o contribuție (subacțiune), în realizarea acțiunii.</p>
	<p>3. Subsecvent, reieșind din funcțiile Procuraturii prevăzute la art.5 din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, nu este clar sub ce aspect Procuratura Generală va putea contribui la executarea și implementarea spre exemplu a acțiunilor prevăzute la:</p> <p>pct.1.6.1. Modificarea Legii Nr. 241/2007 privind comunicațiile electronice, prin interzicerea procurării unei cartele preplătite de telefonie mobilă fără prezentarea buletinului de identitate, permis de ședere, alt act ce atestă identitatea persoanei, precum și înregistrarea cartelei pe numele persoanei care a cumpărat-o;</p> <p>pct.1.6.2. Crearea instrumentelor regulatorii necesare în scopul obligării utilizatorilor de internet de a se autentifica cu</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>numărul de telefon (național/internațional) la rețele Wi-Fi publice (prin: identificarea listei actelor normative ce urmează a fi modificate și elaborarea proiectului de act normativ);</p> <p>pct.6.2.2. Implementarea softului de recunoaștere facială pentru identificarea infractorilor aflați în căutare, cât și a persoanelor dispărute fără veste;</p> <p>pct.5.1.3. Organizarea evaluării și pregătirii profesionale ale organelor de urmărire penală în aplicarea instrucțiunilor privind completarea chestionarelor de TFU/TC;</p> <p>Prin urmare, propunem revizuirea Planului de acțiuni sub aspectul excluderii Procuraturii Generale din lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunilor nespecifice domeniului de activitate al acesteia.</p>	
	<p>4. Într-o altă ordine de idei, se mai atestă că două acțiuni distincte din Plan sunt numerotate cu pct.6.2.2., motiv pentru care atragem atenția asupra renumerotării corespunzătoare a acțiunilor din Plan.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
<p>Agenția de Guvernare Electronică</p>	<p>5. La acțiunea 1.2.3 urmează a fi examinată suplimentar din punct de vedere a oportunității creării unei platforme naționale de raportare a incidentelor în mediul online. În context, menționăm că, în conformitate cu prevederile art.10 alin.(1) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele</p>	<p>Se acceptă Acțiunea a fost reformulată și AGE a fost exclus din lista instituțiilor responsabile.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>informaționale de stat, Hotărârii Guvernului nr.482/2020 privind aprobarea unor măsuri necesare pentru asigurarea securității cibernetice la nivel guvernamental și modificarea Hotărârii Guvernului nr.414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat, Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” (în continuare - STISC), în calitate sa de Centru guvernamental de reacție la incidente de securitate cibernetică (în continuare - CERT Gov), constituie punctul unic de contact și de raportare a incidentelor de securitate cibernetică a Guvernului, responsabil de asigurarea securității cibernetice a sistemelor și resurselor informaționale de stat. Una din atribuțiile STISC în calitate de CERT Gov este de a crea și implementa Sistemul informațional „Registrul de stat al incidentelor de securitate cibernetică”, potrivit pct.3 din Hotărârea Guvernului nr.388/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul de stat al incidentelor de securitate cibernetică”. De asemenea, conform pct.5 sbp. 7) și sbp.8) ale Măsurilor necesare pentru asigurarea securității cibernetice la nivel guvernamental, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 482/2020, CERT Gov are atribuția de a asigura evidența amenințărilor, vulnerabilităților în spațiul cibernetic și incidentelor de securitate cibernetică identificate sau raportate. În cazul în care vor fi aduse argumente de rigoare pentru păstrarea platformei sus-menționate, considerăm necesar de exclus Agenția de Guvernare Electronică din lista instituțiilor responsabile, deoarece realizarea acestei</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	acțiuni nu corespunde întocmai mandatului instituției.	
	<p>6. La acțiunea 6.2.2 considerăm necesar de reformulat, întrucât, în opinia noastră, este una ambiguă, în special prin prisma indicatorilor de monitorizare. În același context, propunem de exclus Agenția de Guvernare Electronică din lista instituțiilor responsabile, deoarece nu este clar care ar fi implicarea Agenției în realizarea acestei activități practice.</p>	<p>Nu se acceptă Atât timp cât, Agenția Guvernare Electronică deține funcții cu implicarea utilizării tehnologiilor informaționale și de comunicații în sectorul public, precum și evaluarea și validarea soluțiilor tehnice prin prisma corespunderii acestora documentației tehnice, prevederilor documentelor de politici și ale actelor normative în domeniul guvernării electronice etc, considerăm că implicarea AGE va contribui la realizarea acestei acțiuni, prin propunerea unor soluții de elaborarea mecanismelor eficiente, clare și de calitate la eliberarea informațiilor în regim prioritar.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Centrul Național Anticorupție	<p>7. Cu referire la obiectivul general 1 „Crearea și facilitarea accesului la instrumente și mecanisme adecvate în combaterea și prevenirea criminalității informatice” obiectivul specific 1.4. „Instituirea instrumentelor regulatorii pentru prevenirea și combaterea fenomenului crimei informatice cu utilizarea criptomonedelor către anul 2024” acțiunea 1.4.1, la compartimentul „Instituție responsabilă” este necesar de inclus Banca Națională a Moldovei ca autoritate care stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat și licențiază, reglementează și supraveghează activitatea de prestare a serviciilor de plată și activitatea de emiteră a monedei electronice (art.5 alin.(1) lit. a) și m) al Legii nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei) și Centrul Național Anticorupție, autoritate în atribuțiile căreia intră prevenirea, depistarea, cercetarea și curmarea contravențiilor și infracțiunilor de corupție și a celor conexe corupției, precum și a faptelor de comportament corupțional și recuperarea bunurilor infracționale (art.4 alin.(1) lit. a) și g) din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție).</p>	<p>Acțiunea a fost exclusă</p>
	<p>8. La obiectivul 3 „Revizuirea mecanismului cu privire la accesul la arme din perspectiva restricționării și stabilirii unor proceduri riguroase de monitorizare, marcare și control asupra armelor din circuitul civil”, acesta necesită a fi reexaminat după cum urmează: Obiectivul specific 3.1. „Sporirea capacităților de evidență și asigurarea controlului unic centralizat asupra circulației armelor către anul 2024”:</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>-acțiunea 3.1.3 compartimentul „Instituție responsabilă”, aceasta necesită a fi completată cu textul „Centrul Național Anticorupție”. În acest sens, documentarea infracțiunilor de corupție și a actelor conexe corupție comise inclusiv de grupurile și organizațiile criminale constituie una din atribuțiile Centrului Național Anticorupție. Respectiv, delegarea și împuternicirea persoanelor responsabile de accesul la bazele de date internaționale „iARMS” al OIPC Interpol și ale Sistemului de informații Schengen este absolut necesară la documentarea infracțiunilor transfrontaliere și transnaționale, fapt ce ar îmbunătăți capacitățile operaționale ale instituției și ar facilita schimbul de informații în domeniul investigațiilor și urmăririi penale</p> <p>- acțiunea 3.1.4, formularea conținută în reglementare are un sens confuz și astfel va permite interpretări abuzive cu referire la scopul acestei acțiuni, nefiind clar tipul operațiunilor ce se pretind a fi raportate (operațiuni de prevenire/combatere). Se recomandă reformularea textului acțiunii în vederea stabilirii unui scop bine definit.</p> <p>- acțiunea 3.1.5, este necesar de reformulat conținutul acesteia prin substituirea textului „traficului de arme și muniții” cu cuvântul „criminalității”, pentru a asigura accesul la Registrul de Stat al armelor și munițiilor nu doar a organului specializat în controlul asupra circulației armelor, ci și a instituțiilor abilitate în domeniul prevenirii și combaterii infracțiunilor (de ex. CNA).</p>	
	9. Obiectivul specific 3.2. „Asigurarea unei reacții de	Precizare Acțiunea 3.2.3 ține de dezvoltarea

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>răspuns eficiente la tendințele infracționale în domeniul armelor și munițiilor” acțiunea 3.2.3, se propune adaptarea sistemului pentru crearea utilizatorilor destinați vizualizării datelor în Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al Armelor” de către autoritățile interesate, inclusiv Centrul Național Anticorupție. Această completare reiese din pericolul pe care îl reprezintă posesia și uzul de arme de foc prin prisma fenomenelor infracționale, care la fel este unul din obiectivele investigațiilor efectuate de către CNA, în special la etapele de identificare, urmărire, indisponibilizare, valorificare și recuperare a bunurilor infracționale, pentru colectarea și analiza eficientă a datelor și informațiilor în cadrul analizei operaționale și strategice a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional, precum și pentru culegerea de informații și date necesare în cadrul măsurilor speciale de investigații ce țin de competența Centrului Național Anticorupție. Respectiv, se recomandă completarea compartimentului „Instituție responsabilă” cu textul „Centrul Național Anticorupție”.</p>	<p>sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”, care este în posesia MAI, prin extinderea acestuia cu câmpuri noi, dar nu oferirea accesului la utilizatori. Respectiv, după dezvoltarea sistemului menționat, de aceste date vor beneficia toți actorii implicați, inclusiv și CNA.</p>
	<p>10. La obiectivul 4 „Sporirea capacităților de identificare și neutralizare a grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc” obiectivul specific 4.1. „Consolidarea instrumentelor în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate către anul 2024” acțiunea 4.1.2 și obiectivul specific 4.2. „Asigurarea schimbului de date fără obstacole și accesul în timp util la informație către anul 2025” acțiunea 4.2.1, acestea necesită a fi</p>	<p>Se acceptă parțial Cu referire la acțiunea 4.2.1 „Dezvoltarea soluțiilor inteligente (IT) pentru accelerarea schimbului de informații, colectarea de date, analiză și suport decizional în efectuarea activităților speciale de investigații.” și acțiunea 4.2.3. „Dotarea cu mijloacele tehnice de</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>completate la compartimentul „Instituție responsabilă” cu textul „Centrul Național Anticorupție”. Or, Centrul Național Anticorupție este unul din subiecți care efectuează activitatea specială de investigații (art.6 alin.(1) din Legea nr.59/2012 cu privire la activitatea specială de investigații). La fel, se propune completarea la compartimentul „Instituții responsabile” din acțiunea 4.2.3 obiectivul specific 4.2. cu textul „Centrul Național Anticorupție”. Modificarea propusă rezultă din necesitatea unei dotări mai complexe cu mijloace tehnice de obținere a datelor pentru documentarea grupărilor criminale și în cazul investigării crimelor de corupție. Centrul Național Anticorupție, ca și subdiviziunile din cadrul MAI, necesită a fi dotate cu echipament și mijloace tehnice moderne pentru documentarea grupurilor criminale implicate în acte de corupție. Cu în referire la obiectivul specific 4.3. „Diminuarea fenomenului criminalității organizate penitenciare” acțiunea 4.3.2., compartimentul „Instituție responsabilă” se recomandă includerea Centrului Național Anticorupție, ca urmare a interacțiunii și colaborării între Administrația Națională a Penitenciarelor și Centrul Național Anticorupție pe segmentul activității speciale de investigații.</p>	<p>obținere a datelor pentru documentarea grupărilor criminale”, acestea prevăd ca indicator de monitorizare „<i>Echipament procurat</i>”, „<i>Studiu de fezabilitate elaborat</i>”, și „<i>Caiet de sarcini elaborat și aprobat</i>”, respectiv și costuri de implementare necesare, astfel atât timp cât CNA nu a prezentat în cadrul propunerii costurile care vor fi suportate de către ei la implementarea acestor acțiuni, suntem în imposibilitatea completării rubricii instituții responsabile cu textul „Centrul Național Anticorupție”.</p>
	<p>11. La obiectivul 5 „Reducerea vulnerabilităților naționale în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane și traficului de copii” obiectivul specific 5.2 „Crearea mecanismului de stocare a informației dezagregate privind traficul de ființe umane și de copii către anul 2024” acțiunea</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	5.2.1, se reține că Centrul Național Anticorupție nu are competențe de investigare a infracțiunilor de trafic de ființe umane și de copii, respectiv este inoportun includerea instituției respective la compartimentul „Instituție responsabilă”. Se propune excluderea textului „Centrul Național Anticorupție”.	
	12. La obiectivul 6 „Îmbunătățirea capacităților de prevenire și combatere a infracțiunilor ce atentează la viața și proprietatea persoanei” obiectivul specific 6.2. „Dezvoltarea instrumentelor inteligente de raportare a infracțiunilor, căutare a infractorilor și a persoanelor dispărute fără veste către anul 2024” acțiunea 6.2.2, se reține că formularea conținută în acțiunea respectivă va permite interpretări abuzive. În sensul dat, lipsesc reglementări clare privind mecanismul de eliberare a informațiilor în regim prioritar, fiind confuză înțelegerea termenului de „regim prioritar”. La fel, nu sunt clar identificați actorii conform rolurilor de furnizare și primire a datelor pentru investigarea infracțiunilor. Respectiv, se recomandă reformularea acțiunii și stabilirea unor prevederi care descriu clar și fără echivoc mecanismul de eliberare a informațiilor în regim prioritar, precum și enumerarea entităților ce vor beneficia de informațiile eliberate în regim prioritar, inclusiv Centrul Național Anticorupție.	Nu se acceptă Acțiunea 6.2.2. descriere necesitatea reglementării unei astfel de măsuri și mecanismele necesare, iar actorii implicați poseda cunoștințe tehnice care vor aduce plus valoarea la elaborarea acestor reglementări cu companiile TIC, respectiv vor fi reglementate măsurile necesare pentru existența unui astfel de acord, din acest considerent nu sunt implicați actorii din domeniu investigațiilor (SV, SIS, PG, CNA), deoarece acțiune nu prezumă eliberarea informațiilor, dar elaborarea mecanismelor necesare.
	13. De asemenea, proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, este un document de politici în sensul Hotărârii Guvernului nr.386/17.06.2020 „Cu privire la	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.” Conform pct.9 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/17.06.25020, „Programul este un document de politici publice pe termen mediu (3-5 ani), care derivă din strategie și, respectiv, contribuie la implementarea acesteia prin detalierea și concretizarea acțiunilor ce urmează a fi realizate într-un domeniu sau subdomeniu de activitate. ”Prin urmare, în ceea ce privește efectuarea expertizei anticorupție asupra proiectului hotărârii menționat supra, acesta este un proiect de act normativ exceptat de la expertiza anticorupție, în sensul art.28 alin.(2) lit. a) din Legea integrității nr.82 din 25.05.2017, conform căruia „Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative, precum și Secretariatul Parlamentului, în cazul inițiativelor legislative ale deputaților, au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția documentelor de politici”.</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	<p>14. Privind Anexa la Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, propunem excluderea SPCSB din acțiunea nr. 1.4.2. și nr. 1.5.5. ca autoritate responsabilă, întrucât în calitate de autoritate competentă, SPCSB efectuează investigații financiare care constau din activități de colectare a informației, analiză și verificarea tuturor relațiilor financiare și economice, precum și verificarea clienților care pot fi legați de acțiunile de spălare a banilor, de infracțiunile asociate acestora și de acțiunile de finanțare a terorismului, activități ce țin de identificarea, stabilirea sursei și urmărirea bunurilor utilizate, obținute din aceste infracțiuni, a fondurilor teroriștilor și a altor bunuri care sunt sau pot fi obiect al măsurilor asigurătorii și/sau al confiscării, precum și activități de investigare a dimensiunii rețelei criminale și a gradului de criminalitate aferente. Prin urmare, dat fiind faptul că investigațiile financiare desfășurate de către SPCSB sunt distincte de investigațiile speciale reglementate de Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, considerăm că SPCSB urmează a fi exclusă din autoritățile responsabile de modificarea Codului penal privind incriminarea infracțiunilor nominalizate, precum și de elaborarea propunerilor privind reglementarea pedepselor penale pentru infracțiunile săvârșite cu criptomonede.</p>	<p>Se acceptă Acțiunea a fost exclusă</p>
	<p>15. Referitor la acțiunea 1.4.1. Elaborarea proiectului de act normativ privind reglementarea criptomonedelor drept „activ sau reprezentare digitală a unei valori virtuale” la nivelul cadrului normativ național, este necesar a menționa că potrivit proiectului</p>	<p>Se acceptă Acțiunea a fost exclusă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	de lege pentru modificarea Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, plasat pe pagina web oficială a Parlamentului, a fost inclusă noțiunea de active virtuale și furnizori de servicii privind activele virtuale.	
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	16. Cu referire la acțiunea 1.5.3. din proiectul Planului de acțiuni pentru implementarea Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025 care prevede „Inițierea procedurilor de ratificare a celui de-al doilea Protocol Adițional la Convenția privind criminalitatea cibernetică (Convenția de la Budapesta 2001)”, MAEIE atrage atenția asupra faptului că, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și HG nr. 442/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, procedura de ratificare trebuie să fie precedată de etapa semnării. În acest context, acțiunea 1.5.3. urmează a fi expusă în următoarea redacție „Îndeplinirea procedurilor de semnare și ratificare a celui de-al doilea Protocol Adițional la Convenția privind criminalitatea cibernetică (Convenția de la Budapesta 2001)”. Totodată, deoarece potrivit competenței sale funcționale MAI este instituția responsabilă de îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru încheierea și ulterioara implementare a Convenției vizate, în coloana „Instituție responsabilă” din Plan, Ministerul Afacerilor Interne urmează a fi indicat pe primul loc ca principal responsabil, fiind urmat de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Procuratura Generală și	Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Ministerul Justiției.	
Ministerul Economiei	<p>17. La proiectul Planului de acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acțiunea 6.1.1 „Analiza situațională a problemelor generate de consumul de droguri și alcool elaborată și diseminată trimestrial”- realizarea acestei acțiuni excedează competențele Ministerului Economiei. Astfel, considerăm judicios excluderea ministerului din lista instituțiilor responsabile de realizarea acesteia. Obiecție valabilă și pentru acțiunea 6.1.2 „Analiza unui model de cooperare și schimb de date cu APL, Organizațiile necomerciale și celelalte instituții responsabile”. 	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
	<p>18. La proiectul Planului de acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acțiunea 6.2.2 „Implementarea softului de recunoaștere facială pentru identificarea infractorilor aflați în căutare, cât și a persoanelor dispărute fără veste” – comunicăm disponibilitatea ministerului de participare în procesul de examinare/avizare a proiectului pentru dezvoltarea aplicației respective, însă Ministerul Economiei urmează a fi exclus din lista instituțiilor responsabile de implementarea softului de recunoaștere facială. 	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	<p>19. La Planul de acțiuni privind implementarea Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025”: 1. La Obiectivul general 1. Crearea și facilitarea accesului la instrumente și mecanisme adecvate în combaterea și prevenirea criminalității informatice Obiectivul specific 1.6. Diminuarea fenomenului de utilizare a serviciilor de telecomunicații anonime la săvârșirea infracțiunilor către 2025 Se propune reformularea acțiunilor 1.6.1 și 1.6.2 în vederea elaborării unui proiect de Lege pentru modificarea și</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>completarea Legii comunicațiilor electronice nr.241/2007, care să stabilească norme legale privind interzicerea acțiunilor specificate în proiect, stabilirea obligațiilor și responsabilităților atât ale furnizorilor de servicii de comunicații electronice cât și ale utilizatorilor de servicii. De asemenea, având în vedere că ANRCETI nu are drept de inițiativă legislativă, se propune de a substitui în colonița ”Instituții responsabile” ”Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației” prin ”Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”. După caz, Planul de acțiuni poate fi completat cu o coloniță ”Instituții-partenere” unde de inclus autoritățile publice/instituțiile care vor participa la realizarea acțiunilor în cauză. În acest sens este de menționat că, ANRCETI se conduce de articolului 14 din Legea privind principiile de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006 care stabilește că autoritățile administrației publice nu sunt în drept să adopte norme primare pentru reglementarea activității de întreprinzător, acestea fiind adoptate în exclusivitate prin legi. Potrivit articolului 16 alin.(2) al Legii cu privire la actele normative nr.100/2017 actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor. Subsidiar, la acest subiect, atragem atenția că anterior, a fost elaborat un proiect de Lege pentru modificarea art.64 al Legii comunicațiilor electronice nr.241/2007 care, de asemenea abordează subiectul cartelelor preplătite în vederea identificării utilizatorului final.</p>	
	<p>20. La Obiectivul 6. Îmbunătățirea capacităților de prevenire și combatere a infracțiunilor ce atentează la viața și proprietatea</p>	<p>Precizare Pct. 42 a HG nr. 386/2020 menționează</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>persoanei. Obiectivul specific 6.2 Dezvoltarea instrumentelor inteligente de raportare a infracțiunilor, căutare a infractorilor și a persoanelor dispărute fără veste către anul 2024. Acțiunea 6.2.2 Reglementarea mecanismului de eliberare a informațiilor în regim prioritar pentru investigarea infracțiunilor excepțional și deosebit de grave. La expunerea acestui punct este oportun de a ține cont de Legea privind prevenirea și combaterea criminalității nr.20/2009, care în articolul 7 stabilește că la solicitarea autorităților competente efectuată în condițiile legii, furnizorii de servicii de comunicații electronice au obligația de a comunica datele referitoare la traficul informatic, inclusiv obligația de a întreprinde acțiunile de rigoare pe caz. În context, reiterăm că potrivit art. 14 din Legea nr.235/2006 care stabilește că autoritățile administrației publice nu sunt în drept să adopte norme primare pentru reglementarea activității de întreprinzător, acestea fiind adoptate în exclusivitate prin legi. Astfel, se propune de a substitui în colonița ”Instituții responsabile” ”Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației” prin ”Furnizorii de servicii de comunicații electronice”. În colonița ”Instituții-partenere” de inclus autoritățile publice/ instituțiile care vor participa la realizarea acțiunilor în cauză, inclusiv autoritățile ce dispun de atribuții de a iniția modificarea normelor primare/legi.</p>	<p>că, în cazul în care documentul de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile pentru aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate. Astfel potrivit acțiunii rolul de coordonator îi revine MAI, care împreună cu ANRCETI vor elabora reglementării și/sau mecanismele necesare.</p> <p>Concomitent potrivit indicatorului de monitorizare (<i>Acord de colaborare semnat cu companiile TIC</i>) nu este obligatoriu completarea acțiunii cu instituții ce dispun de atribuții de a iniția modificarea normelor primare/legi.</p> <p>Suplimentar „Furnizorii de servicii de comunicații electronice,, nu pot fi vizate drept autoritate responsabilă de implementarea acestui Program, care se aprobă de Guvern.</p>
Ministerul Sănătății	<p>21. Pe tot parcursul textului urmează să fie completată denumirea Strategiei Naționale de Dezvoltare “Moldova 2030”, conform proiectului de lege aprobat de Parlament în prima lectură, ”Moldova Europeană 2030”.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
	<p>22. Obiectivul specific nr. 2 „Optimizarea, către anul 2023, a procedurii de includere sub controlul statului a substanțelor</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>psihotrope și analogilor acestora” se propune să fie formulat în „Optimizarea către anul 2023 a procedurii de includere sub controlul statului a analogilor de substanțe stupefiante și/sau psihotrope”.</p>	propunerii
	<p>23. Acțiunea 2.1.1. „Elaborarea instrumentului de operaționalizare a procesului de completare a substanțelor psihotrope și analogilor acestora” se propune să fie reformulată în „Elaborarea instrumentului de operaționalizare a procesului de completare a tabelelor și listelor substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului, cu listele analogilor de substanțe stupefiante și/sau psihotrope”.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
	<p>24. Acțiunea 2.3.2, la coloana instituției responsabilă, se propune de completat cu Ministerul Sănătății.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
<p>Banca Națională a Moldovei</p>	<p>25. Referitor la acțiunea 1.3.3 din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025 („1.3.3 Consolidarea platformei de colaborare cu Banca Națională a Moldovei în vederea promovării educației financiare a cetățenilor (utilizarea cardurilor bancare, nedivulgarea datelor cardurilor bancare, depistarea tranzacțiilor dubioase, raportarea incidentelor etc.), înțelegem importanța promovării educației financiare a cetățenilor și susținem eforturile conjugate ale autorităților publice la nivel național pentru consolidarea culturii financiare a cetățenilor.</p> <p>Cu toate acestea, Banca Națională, în virtutea statutului său de autoritate publică autonomă, responsabilă exclusiv față de Parlament, nu poate fi vizată drept autoritate responsabilă de implementarea acestui Program, care se aprobă de Guvern, fapt</p>	<p>Se acceptă Acțiunea a fost exclusă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ce derivă și din prevederile capitolului IX din proiectul Programului, potrivit cărora Banca Națională nu este autoritate responsabilă de implementarea Programului și a Planului de acțiuni conexe.</p> <p>Consecvent, solicităm excluderea Băncii Naționale din lista autorităților/instituțiilor responsabile pentru implementarea acțiunii 1.3.3 din Planul de acțiuni.</p> <p>Suplimentar vom aduce suportul necesar pentru fortificarea educației financiare a cetățenilor, inclusiv în contextul finalităților urmărite prin Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022 – 2025. În acest sens, sesizăm, că ultimul enunț al capitolului IX din proiectul Programului instituie posibilitatea autorităților responsabile de a coopera cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, organizațiile neguvernamentale, precum și partenerii de dezvoltare. Totodată, cu privire la enunțul menționat, recomandăm de a examina oportunitatea substituirii sintagmei „autorități ale administrației publice centrale și locale” cu sintagma „autorități publice”, or, termenul „autorități ale administrației publice centrale” nu pare să includă și autoritățile publice autonome care nu sunt subordonate Guvernului (inclusiv Banca Națională).</p>	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	<p>26. În conținutul Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022 – 2025, de la pct.2.2, subpct.2.2.1, este necesar excluderea textului: „comercializarea cartelelor de telefonie mobilă PrePay fără a identifica cumpărătorul acestora”. Totodată, din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, este necesar de exclus, de la pct. 1.6, subpct. 1.6.1</p>	A se vedea opinia de la pct. 58 și 59.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>care prevede „Modificarea Legii nr. 241/2007 privind comunicațiile electronice, prin interzicerea procurării unei cartele preplătite de telefonie mobilă fără prezentarea buletinului de identitate, permis de ședere, alt act ce atestă identitatea persoanei, precum și înregistrarea cartelei pe numele persoanei care a cumpărat-o”. Aceste obiecții se datorează faptului că la nivelul Uniunii Europene nu există o legislație unitară pe subiectul identificării obligatorii a utilizatorilor cartelelor preplătite de telefonie mobilă (PrePay), inclusiv în Codul european al comunicațiilor electronice. În prezent, nu este stipulată această prevedere. Prezentarea actului de identitate la procurarea cartelelor preplătite (PrePay) se practică în unele țări, dar a fost demonstrat că nu este o soluție eficientă în diminuarea fenomenului de utilizare a serviciilor de telecomunicații anonime la săvârșirea infracțiunilor, deoarece la procurarea cartelelor pot fi prezentate și acte de identitate falsificate. Inclusiv în Raportul de evaluare referitor la Directiva privind păstrarea datelor (Directiva 2006/24/CE) este menționat faptul că: „Unele state membre au susținut că, în special atunci când sunt achiziționate într-un alt stat membru, cartelele SIM preplătite, ai căror posesori nu sunt identificați, ar putea fi, de asemenea, utilizate de persoane implicate în activități infracționale ca mijloc de evitare a identificării în cursul cercetării penale. Șase state membre (Danemarca, Spania, Italia, Grecia, Slovacia și Bulgaria) au adoptat măsuri care necesită înregistrarea cartelor SIM preplătite. Acestea și alte state membre (Polonia, Cipru, Lituania) au susținut opțiunea adoptării de măsuri la nivelul UE pentru înregistrarea obligatorie a identității utilizatorilor de servicii preplătite. Eficacitatea acestor măsuri naționale nu a fost</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>dovedită. Au fost evidențiate limitări potențiale, de exemplu, în cazurile de furt de identitate sau atunci când cartela SIM este achiziționată de un terț ori atunci când un utilizator activează serviciul de roaming prin conectarea cu o cartelă cumpărată într-o țară terță”.</p> <p>Menționăm că, în proiectul Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022 – 2025, nu este prezentată o analiză corespunzătoare sau referință la un studiu care ar confirma că implementarea obligativității de identificare la procurarea cartelelor preplătite (PrePay) și interzicerea comercializării acestora fără prezentarea unui anumit act de identitate va contribui la diminuarea fenomenului de utilizare a serviciilor de telecomunicații anonime în săvârșirea infracțiunilor. Astfel, considerăm că obligativitatea de identificare la procurarea cartelelor PrePay nu va duce la rezultatul scontat în procesul de contracarare a criminalității, deoarece este puțin probabil că, pentru comiterea infracțiunilor, infractorii vor utiliza cartele preplătite înregistrate pe numele propriu. În același timp, infractorii pot utiliza: - cartele SIM furate, înregistrate pe numele unor persoane terțe; - cartele SIM înregistrate pe numele unor persoane terțe, fără consimțământul și permisiunea acestora (inclusiv pe bază de acte de identitate furate sau copii de acte de identitate utilizate neautorizat); - cartele SIM înregistrate pe numele unor persoane din păturile social vulnerabile, inclusiv contra plată (persoane în etate, persoane cu dizabilități, persoane fără domiciliu, persoane cu venituri scăzute, etc.); - cartele SIM emise de furnizori din alte state, în care nu este obligația de înregistrare a utilizatorilor, și utilizate în roaming în Republica Moldova. Astfel, vor fi create</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>premise pentru apariția unei „piețe-negre” a cartelelor SIM a furnizorilor de comunicații din Republica Moldova înregistrate pe terțe persoane, în special persoane defavorizate sau alte persoane fără ca acestea să cunoască acest lucru. La fel, există riscul că va apărea o „piață-gri” de cartele din alte state, în care nu există această obligativitate de identificare, ce pot fi utilizate în roaming pe teritoriul țării noastre. De asemenea, în Hotărârea Curții Europene de Justiție din 21.12.2016 pe clauzele C-203/15 și C-698/15³, Curtea Europeană de Justiție a apreciat că o obligație generală și nediferențiată de păstrare a datelor tuturor abonaților și utilizatorilor înregistrați constituie o interferență disproporțională asupra dreptului de viață privată. Asemenea obligație de păstrare a datelor personale trebuie să fie aplicată indivizilor concreți, în privința cărora există suspiciuni rezonabile, bazate pe probe obiective, de implicare în activități criminale. Implementarea obligativității de identificare la procurarea cartelelor preplătite (PrePay) și interzicerea comercializării acestora fără prezentarea unui anumit act de identitate, va afecta practic toți utilizatorii serviciilor de comunicații electronice mobile, inclusiv cetățenii Republicii Moldova din stânga Nistrului ce utilizează cartele preplătite emise de furnizorii de comunicații mobile autorizați legal pe teritoriul Republicii Moldova, astfel există riscul ca utilizatorii respectivi să procure și să utilizeze doar cartelele și serviciile furnizorilor locali neautorizați din regiunea transnistreană. De asemenea, măsura se va răsfrânge și asupra populației din toate localitățile rurale din țară, deoarece în prezent cartelele preplătite sunt comercializate prin intermediul diferitor unități comerciale și oficii poștale din aceste localități, care în condiții noi pot</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>refuza comercializarea acestora (inclusiv, reieșind din necesitatea respectării cerințelor prevederilor legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal). Prin urmare, va deveni dificilă distribuirea cartelelor în zonele rurale unde nu va exista posibilitatea înregistrării și comercializării acestora și utilizatorii din localitățile respective vor fi nevoiți să suporte cheltuieli suplimentare pentru deplasarea de exemplu în centrele raionale pentru a procura și înregistra cartela.</p> <p>Prin identificarea obligatorie la procurarea cartelelor vor fi create riscuri semnificative ce vizează datele cu caracter personal și pericole ulterioare, cum ar fi sustragerea identității, la fel vor apărea multiple dificultăți legate de protecția datelor cu caracter personal în ceea ce privește utilizarea și păstrarea datelor de către agenții de distribuție pentru înregistrarea cartelelor pe anumite persoane. Pentru verificarea actelor de identitate va fi necesar dotarea punctelor de comercializare cu mijloace de verificare a actelor, și anume cu echipament corespunzător pentru a asigura înregistrarea identității utilizatorilor, ceea ce va spori semnificativ costurile pentru furnizorii de telecomunicații și, eventual, reflectate în tarifele percepute de la utilizatori. Implementarea obligației de înregistrare a cartelelor preplătite va avea un impact social semnificativ, deoarece conform raportului trimestrial recent al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) 4 , utilizatori folosesc cartele preplătite; conform datelor ANRCETI în anul 2021 veniturile înregistrate pe piața cu amănuntul în bază de abonamente și cartele preplătite au depășit cifra de 2,5 miliarde de lei, din care cota veniturilor generate de utilizatorii cartelelor PrePay a constituit 20,7%, adică circa 537,1</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>mln. lei. Astfel, există riscul că implementarea acțiunii date va avea ca efect direct diminuarea numărului de utilizatori și scăderea vânzărilor (veniturilor) furnizorilor de telecomunicații și, în consecință, vor scădea contribuțiile acestora la bugetul statului.</p> <p>În contextul celor expuse supra, se consideră că implementarea obligației de înregistrare a cartelelor preplătite PrePay și interzicerea comercializării acestora fără prezentarea unui anumit act de identitate nu va contribui la diminuarea fenomenului de utilizare a serviciilor de telecomunicații anonime în săvârșirea infracțiunilor, dar va duce la creșterea costurilor pentru furnizorii de comunicații mobile, la majorarea prețurilor pentru utilizatorii finali, ceea ce va cauza pierderi substanțiale pentru bugetul de stat urmare a micșorării vânzărilor din serviciile date și va avea un efect negativ economic și social, afectând industria TIC în Republica Moldova.</p>	
Ministerul Finanțelor	<p>27. Conform prevederilor pct.11 supct. 6) din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020, costurile pentru realizarea obiectivelor precum și cheltuielile planificate în acest scop urmează să corespundă prevederilor Cadrului bugetar pe termen mediu. Prin urmare, ținând cont de faptul că, planificarea și alocarea resurselor publice se efectuează în strânsă corelare cu prioritățile Guvernului și obiectivele politicii bugetar-fiscale pe termen mediu, autorul urmează să revizuiască costul măsurilor propuse în proiectul Programului, pentru a asigura conformitatea acestora cu sumele care au fost stabilite în documentul Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2023-2025. Astfel,</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>proiectul Programului, Planul de acțiuni și Nota informativă, în partea ce ține de costuri/mijloace financiare planificate pentru perioada următoare, trebuie ajustate conform Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2023-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.692/2022. Este de menționat, că aprobarea unui act normativ neasigurat financiar încalcă prevederile art.131 alin.(6) din Constituția Republicii Moldova, care expres stipulează, că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.</p>	
	<p>28. La proiectul Programului, întru respectarea prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, se recomandă autorului: - să revadă abrevierea textului „Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană”, fără expunerea fragmentată în text; - descifrarea abrevierii „JAI”; - elaborarea unui Glosar pentru a clarifica esența mai multor cuvinte, cum ar fi: „site-urilor phishing”, „darknet”, având în vedere tematica specifică IT; - expunerea textului într-un limbaj simplu, de exemplu, cuvântul „Insurmontabil”.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări</p>
	<p>29. Autorul, de cele mai multe ori, prezintă tabele, figuri, grafice cu deficiențe de tehnoredactare, de exemplu: - în tabelul nr. 1, rubrica anului 2020, cifrele „20,64” și „446,15” conțin indici de referință (cu o numerotare aleatoare) fără a fi prezentate informațiile în notele de subsol enunțate; - tabelul cu date privind infracțiunile „contra vieții și sănătății persoanei”, necesită a fi completat cu denumirea tabelului, numerotarea și sursa de date; - după Figura nr. 8 urmează o figură înserată în text, care, la fel, necesită a fi redactată conform cerințelor unice; - în textul proiectului Programului se regăsesc două Figuri cu nr.9.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
	<p>30. La compartimentul VI. „Costuri”, Tabelul se recomandă a</p>	<p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	fi completat cu unitatea de măsură. Costurile pentru realizarea obiectivelor urmează să corespundă prevederilor documentului Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2023-2025.	A fost completat cu unitatea de măsură ”mii lei,,
	31. La Planul de acțiuni, Se reiterează propunerea Ministerului Finanțelor expusă în scr. nr. 05-17/180/1131 din 18.08.2022, și anume, după rubrica „Costuri de implementare (mii lei)” se consideră oportun completarea cu o rubrică separată „Sursa de finanțare”. Concomitent, costurile din proiectul Planului de acțiuni vor fi reflectate/divizate separat pe ani, inclusiv proiecte finanțate din surse externe.	Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii
	32. La acțiunea 1.4.1 „Elaborarea proiectului de act normativ privind reglementarea criptomonedelor drept „activ sau reprezentare digitală a unei valori virtuale” la nivelul cadrului normativ național”, opinăm privind: <ul style="list-style-type: none"> - excluderea Ministerului Finanțelor ca prima instituție responsabilă pentru acțiunea dată, întrucât reglementarea domeniului criptomonedelor, ca activ sau reprezentare digitală a unei valori, nu se încadrează în limitele domeniului său de competență; - necesitatea identificării autorității/instituției responsabile de reglementare și supraveghere a domeniului respectiv, reieșind din domeniul de competență a acesteia; - consultarea intenției respective cu IP „Agenția de Guvernare Electronică”, Comisia Națională a Pieței Financiare și Banca Națională a Moldovei, ținând cont de faptul că, domeniile de activitate ale acestora ar putea fi tangențiale cu domeniul criptomonedelor, prin conținutul conceptului specificat în acțiune. <p>Totodată, se recomandă includerea acestor autorități/instituții</p>	Acțiunea a fost exclusă

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ca instituții responsabile pentru acțiunea respectivă, experiența și suportul cărora va contribui nemijlocit la identificarea reglementărilor optime pentru domeniul vizat.</p> <p>33. Subsecvent, se propune autorului revizuirea Indicatorilor de monitorizare, de exemplu: „Propuneri elaborate expediate în adresa MJ” „, Proiect elaborate”, „Procedură inițiată”. A se consulta Ghidul metodologic Integrarea prevederilor Strategiei Naționale de dezvoltare în documentele de planificare și documentele de politici publice la nivel național 1 Ordinul Cancelariei de Stat nr. 65 din 15 iulie 2021.</p>	<p>Se acceptă Indicatorii au fost revizuiți</p>
Cancelaria de Stat	<p>34. Propunerile și recomandările expuse în Raportul de evaluare a calității și conformității proiectului Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025 (în continuare - Program) au fost luate în considerație de către minister parțial. În această ordine de idei, reiterăm recomandările Cancelariei de Stat conform Raportului de evaluare a proiectului Programului vizat, transmis prin demersul Cancelariei de Stat nr. 21-113-7460 din 29.07.2022.</p> <p>Proiectul Programului urmează a fi racordat și corelat cu obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (SND) aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 653 din 23.09.2022, și anume cu Obiectivul general 9. Promovarea unei societăți pașnice și sigure și direcția de politici 5.29 Politici și management de securitate și ordine publică.</p> <p>Suplimentar, pe tot parcursul proiectului se va substitui sintagma “Strategia Națională de Dezvoltare “Moldova 2030” prin sintagma “Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
	35. Capitolul V. Impact, se va completa cu setul de indicatori	Se acceptă

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>de impact ai Programului stabiliți pentru monitorizarea Obiectivelor de dezvoltare durabilă (în continuare – ODD) pentru care Programul vine să contribuie, în special la ODD 3.5 Fortificarea măsurilor de prevenire și tratament a consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope, ODD 11.7 Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități, ODD 16.1 Reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale, 16.4.2 Combaterea tuturor formelor de crimă organizată și traficului de armament, precum este menționat în Cap. I “Introducere” din Program (a se vedea Țintele 3.5.1; 11.7.2; 16.1.1; 16.1.2, 16.1.3, 16.1.3.1, 16.1.4; 16.4.2.1; 16.4.2.1).</p>	<p>Capitolul V din Program a fost completat cu indicatorii de impact, valorile de referință și țintele ce urmează a fi atinse pentru obiectivele generale, preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022.</p>
	<p>36. La Capitolul VI Costuri, conform prevederilor pct. 11, subpct. 6) din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, partea descriptivă a capitolului urmează să includă estimarea resurselor financiare și nonfinanciare necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific în parte, cu indicarea cheltuielilor planificate pentru perioada următoare în conformitate cu prevederile legii bugetare anuale pentru anul 2022 și proiecției bugetare pentru anii următori, precum și indicarea resurselor disponibile din partea partenerilor de dezvoltare. Adițional, Tabelul privind estimarea costurilor, va fi completat cu denumirea tabelului și numărul de ordine, unitatea de măsură.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>37. Capitolul X. Proceduri de raportare urmează să fie completat cu mențiuni despre utilizarea indicatorilor de impact la etapa intermediară și finală de evaluare a Programului. Totodată, se va completa cu periodicitatea și data-limită de elaborare și prezentare a rapoartelor anuale de progres și evaluare intermediară/finală.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
	<p>38. La Planul de acțiuni : În vederea respectării prevederilor stabilite în pct. 12, sbpct. 4) din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, Planul de acțiuni pentru implementarea Programului va fi ajustat, specificând expres costurile necesare pentru implementarea „tuturor” acțiunilor planificate și se va exclude sintagma “bugetul autorităților implicate”. La Planului de acțiuni, după rubrica „Costuri de implementare (mii lei)” se consideră oportun completarea cu o rubrică separată „Sursa de finanțare”. În acest sens, autorul urmează să asigure delimitarea costurilor pentru instituțiile responsabile de implementare, inclusiv prin specificarea expres a sursei de acoperire a costurilor. În final, se vor revedea indicatorii de monitorizare pentru acțiunile din Plan, prin includerea valorilor de referință și valorilor planificate măsurabile (ținte), pentru a facilita procesul de evaluare a gradului de realizare a acțiunilor pentru care au fost stabiliți indicatorii de rezultat.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Justiției	<p>39. În contextul în care suntem în trimestrul IV al anului 2022 se va revizui oportunitatea derulării Programului începând cu anul 2023.</p> <p>Prevenirea și combaterea criminalității constituie o prioritate pentru Republica Moldova, fapt ce impune necesitatea trasării unei viziuni pe termen mediu și lung, concentrată pe rezultate, care să diminueze acest fenomen. Analizând proiectul Programului constatăm că acesta este elaborat în cea mai mare parte în corespundere cu cerințele structurale ale Hotărârii Guvernului nr. 386/2020. Totodată, la formularea obiectivelor remarcăm că, potrivit pct. 11 sbp. 3) și 4) din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 obiectivele generale ale domeniului sau subdomeniului de activitate reprezintă rezultatele preconizate pe domeniul sau subdomeniul de activitate, derivate din obiectivele și direcțiile prioritare ale strategiei, iar obiectivele specifice reprezintă rezultatele preconizate specifice și măsurabile derivate din obiectivele generale ale programului. Astfel, atragem atenția că, în redacția propusă obiectivele sunt formulate ca acțiuni și nu expun rezultatele concrete și măsurabile, astfel încât ulterior să poată fi evaluată eficiența implementării politicii. În acest context, se vor revedea obiectivele din proiectul Programului, deoarece nu sunt formulate corespunzător. La reformularea obiectivelor se va ține cont că, obiectivele specifice trebuie să fie SMART. SMART este un acronim al caracteristicilor considerate esențiale pentru corecta formulare a unui obiectiv. Aceste caracteristici sunt următoarele: S– specific; M – măsurabil; A – accesibil; R – realist; T – încadrat în limite de timp.</p>	<p>Precizare</p> <p>Programul a fost elaborat în corelare cu Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, aprobat prin HG nr. 658/2022. Respectiv, obiectivele generale și obiectivele specifice corespund indicatorilor de evaluare și monitorizare din Strategia menționată.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>40. Adițional, atragem atenția că, în proiect este menționat că documentul de politică publică propus, va contribui la implementarea SND „Moldova 2030”, respectiv, o astfel de referință nu poate fi valabilă, dat fiind faptul că până în prezent Strategia „Moldova 2030” nu este adoptată.</p>	<p>Se acceptă Textul „ SND „Moldova 2030” a fost substituit cu textul ”Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, , aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2022</p>
	<p>41. Urmare a examinării proiectului Planului de acțiuni al Programului, se propune a fi revăzuți indicatorii de monitorizare, întrucât la unele acțiuni care au aceeași țintă, indicatorii de monitorizare sunt diferiți. Spre exemplu, la acțiunile ce țin de modificarea cadrului normativ, indicatorii diferă: „Proiect de act normativ aprobat de Guvern”; Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului spre adoptare”; „Proiect de act normativ elaborat și aprobat”. Prin urmare, se impune necesitatea uniformizării indicatorilor, în funcție de obiectul și ținta propusă</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări, astfel au fost modificați indicatorii menționați în indicatorul „<i>Proiect de act normativ aprobat</i>”.</p>
	<p>42. Cu referire la acțiunile în care Ministerul Justiției este indicat în calitate executor principal (acțiunile 1.4.2.; 1.5.1.; 1.5.2.; 1.5.4.;1.5.5.; 2.4.1.; 4.2.4; 4.3.3; 4.3.4), comunicăm următoarele. La acțiunile 1.4.2, 1.5.5, 4.2.4 prin care se propune modificarea/completarea legislației penale este necesar a fi sincronizate termenele de realizare. Or, toate modificările la Codul penal urmează a fi promovate printr-un singur proiect de lege. La fel, termenul stabilit urmează a fi unul realizabil ținând cont de complexitatea proceselor care urmează a fi realizate. Adițional, acțiunea 4.2.4. „Elaborarea modificărilor la Codul Penal prin armonizarea la prevederile Convenției CoE privind infracțiunile asupra bunurilor culturale (Nicosia 2017)”, se</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	propune a fi reformulată în următoarea redacție „Armonizarea legislației penale la prevederile Convenției CoE privind infracțiunile asupra bunurilor culturale (Nicosia 2017)”.	
	<p>43. Acțiunea 1.5.4. prin care se propune „Elaborarea proiectului de modificare a cadrului normativ prin excluderea din componența laturii obiective a infracțiunilor prevăzute la capitolul XI „<i>Infracțiuni informatice și infracțiuni în domeniul telecomunicațiilor</i>” Cod Penal al Republicii Moldova, cu excepția art. 206⁶ a semnelor obligatorii și anume urmările infracționale – cauzarea de daune în proporții mari/ deosebit de mari” urmează a fi exclusă din următoarele considerente. În scopul remedierii unor deficiențe și a situațiilor care generează interpretări neuniforme Ministerul Justiției a demarat un proces amplu și incluziv de modificare a Codului penal, proces în care sunt antrenați toți actorii cu competențe în domeniu, mediul academic dar și reprezentanții societății civile. Prin acest proiect de lege au fost propuse mai multe modificări inclusiv la componentele de infracțiuni de la Capitolul XI „<i>Infracțiuni informatice și infracțiuni în domeniul telecomunicațiilor</i>”. Modificările propuse vizează inclusiv aspectele trasate la acțiunea 1.5.4 din proiectul Planului. Proiectul de lege a fost supus consultărilor publice iar în prezent se definitivează în baza opiniilor recepționate.</p> <p>Prin proiectul de lege menționat sunt operate modificări și la art. 284 din Codul penal. Prin urmare, acțiunea 4.3.4 din Planul de acțiuni care vizează respectiva componentă de infracțiuni urmează a fi exclusă.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
	44. La acțiunea 1.5.1. „Ajustarea cadrului normativ național la standardele prevăzute de Convenția Consiliului European pentru	<p>Precizare Cu referire la acțiunea 1.5.1 Ajustarea</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Lanzarote, 2007), ratificată prin Legea nr. 263/2011, precum și transpunerii Opiniilor interpretative și Opiniilor privind aplicarea Convenției, care au fost adoptate”, menționăm că în scopul îmbunătățirii mecanismelor de acces la justiție a victimelor violenței în familie și a victimelor infracțiunilor sexuale, inclusiv a copiilor, Ministerul Justiției a elaborat un proiect de lege pentru modificarea unor acte normative, prin care se intervine cu mai multe modificări în legislația penală și civilă, atât cea materială cât și procesuală. Prin respectivele modificări se propune și ajustarea cadrului legislativ național la prevederile Convenției Consiliului Europei cu privire la protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția de la Lanzarote). Proiectul de lege a fost examinat de către Parlament în a doua lectură la data de 24.11.2022. Prin urmare, acțiunea dată se va exclude.</p>	<p>cadrului normativ național la standardele prevăzute de Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Lanzarote, 2007), ratificată prin Legea nr. 263/2011, precum și transpunerea Opiniilor interpretative și Opiniilor privind aplicarea Convenției, menționăm că proiectul menționat în aviz nu include toate standardele prevăzute de Convenție și opiniile aferente, din care considerent acțiune nu va fi exclusă, mai mult ca atât termenul de realizare a acesteia este trimestrul III 2024, ceea ce va permite analiza detaliată a acestei intervenții.</p>
	<p>45. Redacția acțiunii 1.5.2. „Ajustarea mecanismului de conservare a datelor la prevederile Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta la 23 noiembrie 2001”, urmează a fi prezentată într-o formulă mai clară pentru a se înțelege care va fi obiectul intervențiilor.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
	<p>46. La acțiunea 2.4.1. „Modificarea cadrului normativ privind implementarea măsurilor alternative arestului preventiv și a pedepselor privative de libertate în cazurile asociate consumului de droguri”, menționăm că în proiectul consolidat de modificare a Codului penal se propun mai multe modificări, inclusiv sub aspectul sancțiunilor la componentele de infracțiuni privind consumul de droguri, fiind incluse și măsuri alternative</p>	<p>Precizare Ministerul Afacerilor Interne a expediat anterior inclusiv și prin scrisoarea nr. 38/4646 din 4 decembrie 2020 propuneri de implementare a măsurilor alternative detenției în cazurile asociate consumului</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>pedepselor privative de libertate. De asemenea, în cadrul Ministerului Justiției la începutul anului 2022 a fost instituit un alt grup de lucru pe platforma căruia s-a lucrat la modificarea Codului de procedură penală în scopul eficientizării și simplificării unor procese. Respectivul proiect de lege se află la etapa de definitivare și urmează a fi consultat public, respectiv și la această etapă Ministerul Afacerilor Interne poate prezenta propunerile pertinente în raport cu acțiunea vizată. Având în vedere cele menționate, urmează a se analiza oportunitatea excluderii acțiunii 2.4.1.</p>	<p>de droguri în adresa Ministerului Justiției, astfel faptul existenței grupului menționat în aviz nu poate exclude necesitatea menținerii acestei acțiuni, atât timp cât indicatorul de monitorizare este „<i>proiect de act normativ aprobat</i>”, dar nu crearea grupului de lucru.</p>
	<p>47. La acțiunea 4.3.3. „Elaborarea modificărilor la Codul de executare referitor la blocarea comunicațiilor electronice în incinta instituțiilor penitenciare”, se propune excluderea acestei acțiuni, întrucât Codul de executare conține reglementări cu privire la acest aspect. Potrivit prevederilor art. 221 alin. (11) din Codul de executare, în instituțiile penitenciare pot fi instalate și utilizate sisteme pentru stoparea comunicării în rețelele de comunicații electronice și mijloace de detectare a obiectelor și substanțelor interzise, în scopul asigurării ordinii și siguranței interioare, prevenirii și curmării încălcărilor de regim sau a infracțiunilor. Astfel, în scopul implementării prevederilor art. 221 alin. (11) din Codul de executare, Administrația Națională a Penitenciarelor a elaborat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind sistemele de blocare și/sau întrerupere controlată a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare. Anunțul privind inițierea promovării proiectului menționat este înregistrat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției la compartimentul „Transparență decizională”, directoriul „Proiecte de acte normative”, rubrica</p>	<p>Se acceptă parțial Acțiunea 4.3.3 a fost redenumită în „Elaborarea proiectului de act normativ referitor la blocarea comunicațiilor electronice în incinta instituțiilor penitenciare..”, fiind în responsabilitate Ministerului Justiției, cu indicator de monitorizare <i>proiect de act normativ aprobat</i>.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	„Registrul proiectelor de acte normative”, cu nr. 672. Respectiv, la etapa actuală decade necesitatea reglementării unei astfel de acțiuni	
	48. La acțiunea 4.1.2. „Revizuirea prevederilor Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații în vederea racordării la prevederile Codului de procedură penală”, comunicăm că în vederea eliminării deficiențelor constatate în procesul aplicării Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, semnalate atât de către reprezentanții autorităților publice (organelor care exercită activitate specială de investigații și organelor cu funcții de supraveghere a celor dintâi), cât și de către reprezentanții societății civile, Ministerul Justiției a elaborat un proiect de lege în acest sens. Modificările și completările operate prin acest proiect de lege au drept scop asigurarea eficienței activității speciale de investigații, pe de o parte și măsurilor speciale de investigații dispuse și efectuate în afara procesului penal, ocrotirea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor împotriva acțiunilor abuzive și în exces ale agenților statului, pe de altă parte. În perioada 24 iunie-22 iulie 2022 proiectul de lege a fost supus consultărilor publice. În prezent proiectul se definitivează în baza opiniilor recepționate și urmează a fi prezentat repetat pentru consultare publică. Prin urmare, această acțiune se va exclude.	Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii
	49. La acțiunea 2.1.3. „Conectarea Republicii Moldova la Sistemul european de avertizare timpurie (EWS) pentru colectarea și schimbul de informații privind apariția substanțelor psihoactive noi (NPS), inclusiv la schimbările cauzate de apariția focarelor de epidemie”, se va exclude Ministerului Justiției de la rubrica „Instituție responsabilă” cu includerea Ministerului	Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Sănătății. Or, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 698/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, ministerul este responsabil de elaborarea și promovarea politicilor în domeniul justiției, integrității, anticorupție. Politicile de ocrotire a sănătății sunt elaborate și promovate de către Ministerului Sănătății.	
	50. Adițional, Ministerul Justiției se va exclude în calitate de coexecutor de la acțiunile 1.4.1, 1.6.1, 1.6.2, 2.2.1 din considerentul că vizează măsuri care nu interferează cu domeniul de competență al instituției. În același timp, menționăm că competența Ministerului Justiției conform prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative de a expertiza juridic toate proiectele de acte normative elaborate de alte instituții nu determină faptul includerii ministerului în calitate de coexecutor la toate acțiunile care impactează cu modificarea cadrului normativ	Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii
	În același timp, la definitivare proiectul se va revizui sub aspectul regulilor de tehnică legislative:	
	51. La pct. 1 textul „ , conform anexei” se va substitui cu textul „(se anexează)”.	Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii
	52. La pct. 3 propunem substituirea cuvântului „către” cu cuvintele „până la data de”.	Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii
	53. La pct. 6 se va indica și sursa publicării hotărârii Guvernului ce se propune a fi abrogată.	Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii
	54. Întru respectarea uzanțelor normative, în parafa de aprobare a Programului cuvintele „Anexa la HG” se vor substitui cu cuvintele „Aprobat prin Hotărârea Guvernului”.	Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>În Capitolul I:</p> <p>55. După indicarea Strategiei de securitate informațională a Republicii Moldova pentru anii 2019-2024 și a Planului de acțiuni al acesteia, se va indica actul normativ prin care au fost aprobate</p> <p>Relevăm necesitatea redactării textului prin excluderea acronimului „etc.”, deoarece semnificația acestuia este periculoasă sub aspect de interpretare extensivă.</p> <p>Se va ține cont că, notele de subsol nu sunt specifice actului normativ și se vor exclude.</p> <p>Referințele la actele normative se vor expune conform prevederilor art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ să se indice numărul de ordine, ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.</p> <p>56. În Capitolul II se va indica corect denumirea Dispensarului Republican de Narcologie.</p> <p>57. De asemenea, în Capitolul II când se face referință la anumite articole se va indica și actul normativ din care face parte.</p>	<p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p> <p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p> <p>Se acceptă Au fost operate modificări conform propunerii</p>
Asociația Investitorilor Străini	<p>58. Potrivit acestui proiect, una din cauzele criminalității informatice ar fi comercializarea cartelelor de telefonie mobilă PrePay fără a identifica cumpărătorul acestora. În acest context, Planul de acțiuni (pct. 1.6) prevăzut de Program urmărește diminuarea fenomenului de utilizare a serviciilor de telecomunicații anonime la săvârșirea infracțiunilor către 2025, prin (i) interzicerea comercializării cartelelor preplătite anonime</p>	<p>Nu se acceptă Legile privind înregistrarea cartelelor SIM sunt în creștere la nivel internațional. La începutul anului 2021, 157 de guverne au cerut o formă de dovadă a identității înainte ca o persoană să poată achiziționa o cartelă SIM, chiar</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>pentru servicii de comunicații mobile și (ii) înregistrarea cartelelor de acest gen aflate în posesia utilizatorilor finali. Termenul de elaborare a proiectului pentru modificarea corespunzătoare a Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007 este trimestrul I al anului 2025. Asociația Investitorilor Străini consideră că asemenea schimbare nu va contribui semnificativ la reducerea criminalității informatice, dar va avea în schimb un impact negativ puternic pe plan economic și social. În sprijinul afirmației de mai sus, prezentăm trei studii internaționale și mai multe articole în care au fost analizate presupusele beneficii și efectele negative ale unei asemenea reglementări, precum și ineficacitatea acestei măsuri pentru atingerea obiectivului propus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raportul GSMA „The Mandatory Registration of Prepaid SIM Card Users”, White Paper – November 20131 ; • Raportul „Privacy Rights and Prepaid Communication Services - A survey of prepaid mobile phone regulation and registration policies among OECD member states, Centre for Policy Research on Science and Technology Simon Fraser University Vancouver - March 20062 ; • Raportul GSMA “Digital Identity Access to Mobile Services and Proof of Identity 2021” 3 ; • Articole semnate de Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki (APADOR-CH)4 , etc <p>1. Ineficiența măsurii propuse Deși multe state aplică asemenea restricții, nu există dovezi empirice publicate care să arate o legătură directă între introducerea acestor politici și o reducere a activităților legate de criminalitate. Este puțin probabil ca introducerea unei asemenea măsuri să faciliteze identificarea infractorilor, deoarece aceștia nu ar folosi în scopul comiterii infracțiunilor cartele preplătite înregistrate pe nume propriu. În</p>	<p>dacă formă de identitate și alte informații care sunt solicitate variază. Începând cu 2021, următoarele țări au legi obligatorii privind înregistrarea cartelelor SIM: Afganistan, Albania, Algeria, Andorra, Angola, Antigua și Barbuda, Argentina, Armenia, Australia, Austria, Azerbaidjan, Bahamas, Bahrain, Bangladesh, Barbados, Belarus, Belgia, Belize, Benin, Bhutan, Bolivia, Botswana, Brazilia, Brunei Darussalam, Bulgaria, Burkina Faso, Burundi, Cambodgia, Camerun, Republica Centrafricană, Ciad, China, Columbia, Congo, Costa Rica, Côte d'Ivoire, Cuba, Cipru, Republica Democratică Congo, Dominica, Republica Dominicană, Ecuador, Egipt, El Salvador, Guineea Ecuatorială, Eritreea, Eswatini, Etiopia, Fiji, Franța, Guyana Franceză, Gabon, Gambia, Georgia, Germania, Ghana, Grecia, Grenada, Guatemala, Guineea , Guineea-Bissau, Guyana, Haiti, Honduras, Ungaria, India, Indonezia, Iran, Irak, Italia, Jamaica, Japonia, Iordania, Kazahstan, Kenya, Kosovo, Kuwait, Kârgâzstan, Laos, Liban, Lesotho, Liberia, Libia, Luxemburg , Macao, Macedonia, Madagascar, Malawi,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>acest scop, infractorii ar putea folosi: • cartele din Republica Moldova înregistrate pe numele unor persoane vulnerabile (persoane în etate, persoane cu dizabilități, persoane fără domiciliu, persoane cu venituri scăzute, etc.), inclusiv contra plată, sau pe numele unor persoane juridice; • cartele din Republica Moldova înregistrate pe numele unor persoane terțe, fără știrea acestora (de exemplu, pe bază de acte de identitate furate sau copii de acte de identitate utilizate neautorizat); • cartele din Republica Moldova înregistrate pe numele unor persoane terțe și care au fost furate; • cartele emise de operatori din state terțe (inclusiv România) în care nu există obligația de înregistrare a utilizatorilor⁵ ; • cartele emise de operatori din state terțe în care nu există obligația de înregistrare a utilizatorilor și care sunt comercializate pe teritoriul Republicii Moldova (de exemplu, Simtravel)⁶ . Introducerea unei asemenea măsuri ar conduce la crearea unei „piețe negre” a cartelelor preplătite. De asemenea, înregistrarea noilor utilizatori prepaid la punctele de vânzare care aparțin distribuitorilor operatorului (de exemplu chioșcuri sau alimentare), în special în regiuni, va genera riscul că înregistrările să fie de o calitate neadecvată sau să fie intenționat distorsionate, cu introducerea datelor inexistente sau folosirea neautorizată a identității altor persoane, inclusiv înregistrate anterior. Inducerea autorităților pe o pistă falsă ar crea obstacole suplimentare pentru ancheta penală. Totodată, înregistrarea pe numele altei persoane ar putea fi folosită de infractori ca probă că nu au folosit de fapt cartela. Comisia Europeană a refuzat să dea curs solicitării unor state membre ale Uniunii Europene privind impunerea unei obligații de înregistrare a utilizatorilor de cartele preplătite la nivel</p>	<p>Malaezia, Maldive, Mali, Malta, Mauritania, Mauritius, Monaco, Mongolia, Muntenegru, Maroc, Mozambic, Myanmar, Namibia, Nepal, Niger, Nigeria, Coreea de Nord, Macedonia de Nord, Norvegia, Oman, Pakistan, Palestina, Panama, Papua Noua Guinee, Paraguay, Peru, Polonia, Qatar, Rusia, Rwanda, Samoa, San Marino, Sao Tome și Principe, Arabia Saudită, Senegal, Seychelles, Sierra Leone, Singapore, Somalia, Africa de Sud, Sudan de Sud, Coreea de Sud, Slovacia, Spania, Sri Lanka, St. Kitts și Nevis, Sf. Lucia, Sf. Vincent și Grenadine, Sudan, Surinam, Svalbard, Elveția, Siria, Taiwan, Tadjikistan, Tanzania, Thailanda, Timo-Leste, Togo, Tonga, Trinidad și Tobago, Tunisia, Turkmenistan, Uganda, Ucraina, Emiratele Arabe Unite, Uruguay, Uzbekistan, Venezuela, Vietnam, Yemen, Zambia, Zimbabwe.</p> <p>Astfel, considerăm oportune modificările înaintate cel puțin din următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - înregistrarea cartelei SIM va permite instituțiilor specializate să cunoască

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>comunitar, constatând că nu a fost dovedită eficiența acestor măsuri la nivel național, motiv pentru care nu este convinsă de necesitatea de a acționa în acest domeniu la nivelul Uniunii Europene⁷. Pentru motive similare, unele state, care au introdus asemenea obligație, au anulat-o ulterior (de exemplu, Mexic). În trecut, au fost comise atacuri teroriste în mai multe țări europene în care a fost implementată asemenea măsură (Franța, Germania, Spania, Belgia), care nu au putut fi prevenite de asemenea reglementare⁸. Merită de menționat că în baza Legii comunicațiilor electronice și a Regulamentului privind modul de organizare și efectuare a măsurilor speciale de investigații în rețelele de comunicații electronice, furnizorii de comunicații mobile oferă organelor abilitate o multitudine de metadate (date despre localizare, date despre trafic, etc.) care permit urmărirea, identificarea și localizarea utilizatorilor.</p> <p>2. Atingerile aduse dreptului la viață privată și îngrădirea libertății de exprimare În Hotărârea sa din 21.12.2016 pe cauzele C-203/15 și C-698/15 Tele2 Sverige și Watson⁹, Curtea Europeană de Justiție a apreciat că o obligație generală și nediferențiată de păstrare a datelor tuturor abonaților și utilizatorilor înregistrați constituie o interferență disproporționată asupra dreptului la viață privată. Astfel, asemenea obligație de păstrare a datelor trebuie să fie aplicată indivizilor concreți, în privința cărora există suspiciuni rezonabile, bazate pe probe obiective, de implicare în activități criminale. Astfel, prin măsura propusă va fi limitat dreptul la viață privată a persoanelor care nu sunt implicate în activitate criminală sau terorism și care au un interes legitim pentru ascunderea identității sau pur și simplu o fac din preferință personală.</p>	<p>identitatea proprietarului unei cartele SIM, eliminând necesitatea efectuării măsurilor speciale de identificare a deținătorului;</p> <ul style="list-style-type: none"> - înregistrarea obligatorie a cartelei SIM va suprima potențialul de anonim al comunicațiilor, va permite urmărirea locației și simplifica supravegherea și interceptarea comunicațiilor; - va facilita crearea unei baze de date extinse cu informații despre utilizatori care vor putea fi corelate cu alte baze de date private și publice, permițând instituțiilor de aplicare a legii, să creeze profiluri complexe ale infractorilor; - va permite simplificarea procedurilor de urmărire penală (probabil nu va mai fi nevoie de autorizația judecătorului de instrucție pentru efectuarea anumitor măsuri de investigație, fiind necesară doar ordonanța procurorului), având efecte pozitive pe paliera de atrageră la răspundere a făptuitorului în timp

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Proiectul în cauză ar putea fi perceput de populație ca pe o tentativă de instituire a unei supravegheri generale de tip “Big Brother”. De asemenea, prin acest proiect vor fi create riscuri semnificative pentru scurgerea sau pierderea datelor personale (și pericole ulterioare, cum ar fi sustragerea identității). Multe persoane vor fi reticente să-și transmită copia buletinului de identitate vânzătorului unui chioșc. În acest sens, notăm precaritatea condițiilor în care vor fi păstrate datele cu caracter personal ale utilizatorilor de cartele preplătite. Cartelele preplătite sunt vândute de un număr foarte mare de comercianți (chioșcuri, alimentare, PECO, supermarketuri, oficii poștale, etc.), mai mare decât al celor care se preocupă de vânzarea abonamentelor. Fiecare vânzător de cartele va primi de la fiecare cumpărător un formular cu date personale și/sau copia buletinului de identitate. Astfel, fiecare vânzător va deține o bază de date cu numele, prenumele, IDNP, domiciliul, seria și numărul buletinului de identitate ale celor care au cumpărat cartele. Posibilitatea de a asigura efectiv securitatea și confidențialitatea acestor date este vădit limitată. În mod clar, mulți utilizatori nu vor avea încrederea că datele cu vădit caracter personal pe care le pun la dispoziție vor fi înregistrate și păstrate în condiții de confidențialitate și vor fi reticenți să comunice asemenea date și/sau să lase copia buletinului său de identitate unor asemenea vânzători. Există și alte consecințe practice destul de neplăcute care rezultă din lăsarea datelor personale la îndemâna oricui, fără nicio garanție de securitate. Astfel, cetățenii se pot pomeni că figurează într-o bază de date oficială drept cumpărător al mai multor cartele preplătite pe care, în realitate, nu le-au cumpărat și care au fost folosite, pe numele</p>	<p>util și stoparea acestuia de a comite alte fapte ilicite. În același sens, situația redată necesită și emiterea unor acte procedurale suplimentare (demersuri, ordonanțe), fapt care duce la pierderea sau reducerea operativității, dar și a actualității acestor acțiuni.</p> <p>Urmare tergiversării procedurilor menționate, este tot mai dificil, dar necesar, de a argumenta suplimentar organului procuraturii și instanțelor de judecată apartenența acestor cartele de telefonie mobilă la subiectul investigației (persoana bănuită sau învinuită);</p> <p>- în mai multe țări europene, cum ar fi Austria, Belgia, Bulgaria, Franța, Germania, Grecia, Italia, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, Slovacia, Spania, Ungaria, este obligatorie prezentarea unui ID pentru procurarea SIM.</p> <p>Mai jos, prezentăm drept dovadă la cele comunicate faptul că, majoritatea guvernelor naționale solicită înregistrarea obligatorie a cartelei SIM și peste 30</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>lor, în scopuri neidentificate. Confrunțați cu premisa că sunt cumpărători ai acestor cartele, acești cetățeni vor fi puși în fața unei misiuni practic imposibile de a demonstra autorităților sau altor persoane interesate că, de fapt, ei nu au procurat cartelele respective.</p> <p>Restricționarea vânzării cartelelor doar în unitățile abilitate să încheie și abonamente (magazinele operatorilor și partenerilor acestora), a căror număr este limitat, nu poate fi o soluție. Acestea abia fac față cererii de deservire din partea utilizatorilor cu contract, iar necesitatea înregistrării a peste 2 milioane de utilizatori prepaid nu doar că va genera incomodități pentru clienți (cozi imense, timp pierdut și nemulțumirea clienților), dar ar putea provoca colapsul sistemului de vânzări și deservire a clienților utilizatori de servicii de comunicații electronice. Tocmai pentru fluidizarea comerțului cu cartele s-a ajuns la folosirea unor alți distribuitori, pe lângă cei care încheie abonamente. Respectiv, autoritățile abilitate trebuie să fie conștiente că niciun furnizor nu va putea garanta veridicitatea informației cu privire la identitatea utilizatorului. Identificarea utilizatorului poate fi doar ca o măsură de ordonare a datelor în acest domeniu, însă nicidecum un instrument de identificare a infractorilor sau de reducere a infraționalității.</p> <p>3. Impactul socio-economic negativ Furnizarea serviciilor pe bază de cartele preplătite anonime reprezintă o practică răspândită în lume. Totuși, chiar dacă unele țări au interzis asemenea servicii, la examinarea oportunității permiterii sau interzicerii prestării unor asemenea servicii, trebuie să se țină cont de circumstanțele specifice ale țării, fapt evidențiat și în raportul GSMA „The Mandatory Registration of Prepaid SIM</p>	<p>dintre acestea necesită, de asemenea, biometrie, de ex. amprente sau chiar o scanare facială (https://www.comparitech.com/blog/vpn-privacy/sim-card-registration-laws/).</p> <p>Modificarea propusă va împiedica și crearea de conturi online anonime, odată ce la înscrierea pentru un cont de rețea socială sau aplicație de chat se cere furnizarea numelui persoanei și numărului de telefon. Și aici ne referim atât la cetățenii Republicii Moldova, cât și la cei străini, care desfășoară activități ilegale și sustrag mijloace financiare de pe cardurile cetățenilor RM. Aceștia oferă ilegal servicii contra plată de activare a conturilor anonime de Viber, Whatsapp, Telegram, a portmoneelor electronice Paynet, PayPal, etc., precum și a altor platforme online care solicită activarea contului doar cu numărul de telefon. Iar conturile anonime create de la distanță sunt utilizate la săvârșirea infracțiunilor precum: apelarea prin Viber, Whatsaap a cetățenilor Republicii Moldova cât și a altor state din numele instituțiilor bancare, spălarea de bani prin intermediul portmoneelor electronice create online, săvârșirea altor tipuri de</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Card Users”, White Paper – November 2013¹⁰ . Ținând cont de condițiile locale și regionale din Republica Moldova, menționăm următoarele riscuri de ordin social și economic:</p> <p>I. Conform raportului ANRCETI pentru trimestrul II al anul 2022¹¹, în Republica Moldova există aproape 3,4 milioane utilizatori pe bază de cartele preplătite (din care circa 80% sunt activi), ceea ce reprezintă circa 66% din numărul total de utilizatori. Având în vedere numărul de utilizatori prepaid activi, asigurarea practică a obligației de înregistrare se impune ca fiind extrem de dificilă, punctele de vânzări ale operatorilor nefiind echipate pentru a asigura logistica înregistrării identității utilizatorilor și va fi necesar un efort masiv pentru a forța utilizatorii existenți să se înregistreze. II. Interdicția utilizării serviciilor în baza cartelelor preplătite poate lovi în cele mai vulnerabile pături ale populației și va trezi foarte multe nemulțumiri, profilul utilizatorilor prepaid cuprinzând, în special, populația din zonele rurale, persoanele cu venituri mici, persoanele în etate, tinerii. În primul rând, în comparație cu abonamentul, cartelele preplătite implică cheltuieli mult mai mici pentru utilizatori, deoarece le permit utilizatorilor să reîncarce contul doar atunci când au nevoie să folosească serviciile (adică nu sunt obligați achite o plată lunară ca la abonament), să-și controleze cheltuielile (consumă doar atât cât au în cont) și să nu piardă creditul neutilizat. Ca urmare a interzicerii cartelelor preplătite, serviciile mobile vor deveni semnificativ mai scumpe și inaccesibile pentru o bună parte din populație care le utiliza anterior. Situația în Republica Moldova nu se compară cu situația din alte state europene unde există obligația de înregistrare a utilizatorilor de servicii de comunicații</p>	<p>fraude la nivel național și internațional. Spre exemplu, doar într-un caz în anul 2021 au fost ridicate 4765 de cartele SIM a diferitor operatori (inclusiv din străinătate). Și aici accentuăm că începând cu 2020, până în prezent a crescut numărul infracțiunilor de sustragere a banilor de pe cardurile victimelor, acestea fiind apelate prin conturile Viber, WhatsAap anonime create de pe numere SIM puse la dispoziție anume prin echipamentele de IP telefonie indicat mai sus.</p> <p>Totodată, în avizul Asociației Investitorilor Străini (AIS) se observă că accentul este pus în special pe impactul negativ puternic pe plan economic, pe eventualele pierderi care ar putea parveni din volumul de investiții, fără a fi examinată și latura opusă – prejudiciile aduse persoanelor care sunt victime ale infracțiunilor săvârșite cu cartele de telefonie mobilă PrePay anonime.</p> <p>La fel este important de menționat că, orice modificare legislativă propusă conduce la restrângerea unor drepturi,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>mobile, dar puterea de cumpărare a populației este mult superioară celei a populației din Republica Moldova și ponderea utilizatorilor prepaid, la momentul impunerii acestei obligații, era mult mai mică. În al doilea rând, o mare parte din acești utilizatori locuiesc în sate unde nu există puncte de vânzări ale operatorilor și ca urmare vor trebui să meargă la un centru raional sau municipiu pentru a semna contract și a se înregistra. Totodată, rotația acestor utilizatori este foarte mare (adică un utilizator își schimbă cartela cel puțin o dată la doi ani, deci de fiecare dată el va fi nevoit să vină la punctul de vânzare al operatorului să semneze contract). Mulți dintre acești utilizatori, în special cei de la sate, nu se pot deplasa astfel din motive de vârstă sau de sănătate ori din lipsă de mijloace financiare. La aceștia, se adaugă persoanele care, din motive similare, nu dispun de acte de identitate valabile¹². De asemenea, vor exista clienți care nu vor fi adecvat informați despre impunerea unei asemenea obligații, și ca urmare vor fi deconectați. Prin urmare, multe persoane vor rămâne fără conexiune și fără capacitatea de a comunica. În ipoteza impunerii obligației de înregistrare, există riscul suspendării serviciului pentru o mare parte din respectivii abonați. Deconectarea utilizatorilor care nu s-au înregistrat la data limită ar cauza o perturbare gravă a serviciului.</p> <p>III. Respectiva situație de fapt va conduce la o scădere bruscă și considerabilă a accesului populației la serviciile de comunicații electronice, inclusiv la serviciile de urgență 112, creînd un impediment serios în asigurarea serviciului universal și va contribui la reducerea standardelor de trai ale populației și excluderea socială a acesteia. Rolul telefoniei mobile în asigurarea serviciului universal este exemplificat prin evoluția</p>	<p>cu scopul de a apăra per general toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Astfel, impactul acestei categorii de infrațiuni asupra vieții și sănătății persoanei, ordinii și securității publice nu este mai puțin important decât impactul economic invocat de autor în aviz ca fiind primordial.</p> <p>În esență specificăm și momentul că, liderii mondiali de la Forumul Economic Mondial 2018 s-au angajat să consolideze cooperarea cu mai multe părți interesate și acțiunea colectivă pentru a urmări oportunitățile care vin cu identitățile digitale și pentru a asigura protecția drepturilor într-un mod durabil și responsabil. Națiunile Unite au recunoscut anterior importanța abordării „decalajului de identitate” prin Obiectivul său de dezvoltare durabilă 16.9, pentru a „oferi identitate legală pentru toți, inclusiv înregistrarea nașterii, până în 2030”. Industria mobilă a fost prima care s-a angajat public să abordeze toate cele 17 ODD-uri. Cu o bază globală de abonați care a depășit 5 miliarde în 2017, ecosistemul mobil a creat o platformă digitală globală care conectează din ce în</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ratei de penetrare a telefoniei mobile, care în trimestrul II al anului 2022 a constituit 162%, sau circa 125% luând în calcul doar utilizatorii activi. IV. Ca efect al reducerii numărului de utilizatori, vor scădea semnificativ și veniturile operatorilor, implicit contribuțiile plătite la buget, în special TVA. În trimestrul II al anului 2022, venitul înregistrat pe piața cu amănuntul din vânzările de cartele preplătite reprezenta o pondere de peste 20%. V. Scăderea numărului de utilizatori și reducerea veniturilor operatorilor va conduce și la scăderea investițiilor operatorilor în modernizarea și extinderea rețelelor, în special în zonele rurale (fapt care intră în contradicție cu obiectivele și programele autorităților), și în implementarea noilor tehnologii și servicii. Reducerea investițiilor va conduce implicit la reducerea impozitelor și taxelor achitate la buget în legătură cu importul echipamentelor și contractarea lucrărilor respective, în special TVA. VI. Obligația de înregistrare ar cere cheltuieli mari legate de logistica acestui proces, iar aceste costuri vor fi eventual reflectate în tarifele percepute de la utilizatori. VII. Pentru a se asigura că baza de date este corectă și actualizată, autoritățile trebuie să introducă în lege obligații pentru utilizatori de a informa operatorii despre schimbarea numelui, adresei, schimbarea titularului, furtul, pierderea, vânzarea sau donarea cartelei, încetarea utilizării serviciului, precum și sancțiuni (amenzi) corespunzătoare pentru a asigura respectarea acestei obligații. Respectiva obligație este în măsură a produce o nemulțumire din partea publicului larg, fiind percepută drept o intruziune în viața privată și libertatea utilizatorului.</p> <p>Având în vedere potențialul impact social și economic ale</p>	<p>ce mai mult pe toată lumea. Capacitatea persoanelor de a se înregistra pentru un abonament de telefonie mobilă în nume propriu ar putea debloca accesul la o multitudine de servicii compatibile cu dispozitivele mobile, cum ar fi conturi Mobile Money, servicii de utilități pay-as-you-go, educaționale, de sănătate și alte servicii digitale</p> <p>https://www.gsma.com/mobilefordevelopment/wp-content/uploads/2018/02/Access-to-Mobile-Services-and-Proof-of-Identity.pdf</p> <p>Referitor la faptul declarat de autor despre folosirea neautorizată a identității altor persoane și anume, că nu ar folosi în scopul comiterii infracțiunilor cartele preplătite înregistrate pe nume propriu, comunicăm că Ministerul Justiției a elaborat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional), numărul unic 533/MJ/2022 în care se regăsesc și propunerile cu uzurparea de identitate și</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>impunerii obligației de înregistrare și utilitatea limitată a acesteia în lupta contra criminalității și terorismului, considerăm că asemenea obligație este un răspuns disproporționat la pericolele pe care le pune lipsa înregistrării. Observăm că proiectul în cauză nu este însoțit de un document de analiză a impactului de reglementare, întocmit în conformitate cu Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, care să reflecte impactul și să argumenteze oportunitatea intervenției, să descrie costurile de conformare ce vor fi suportate de către agenții economici și utilizatorii finali, precum și riscurile iminente care pot duce la eșecul intervenției, să identifice opțiunile alternative de soluționare a problemei, să explice motivele de ce acestea nu au fost luate în considerare</p>	<p>falsul de identitate.</p> <p>Astfel, aspectul furtului de identitate va fi acoperit de legislația națională.</p> <p>În avizul AIS se regăsește și remarca că se va crea un impediment pentru populație la accesul la serviciile de urgență 112, dar nu trebuie de uitat că acest serviciu poate fi accesat și fără ca telefonul să dispună de cartelă, deci nici un risc la acest aspect nu există.</p> <p>O altă obiecție care se regăsește este și aspectul că <i>„păstrarea datelor tuturor abonaților și utilizatorilor înregistrați constituie o interferență disproporționată asupra dreptului la viața privată”</i>, dar aici este de remarcat aspecte referitoare și la alte înregistrări cum ar fi Registrul de stat al conducătorilor auto ori evidențele din Sistemul informațional automatizat „Registrul dactiloscopic” și Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al datelor genetice” care urmează a fi implementat.</p> <p>La acest aspect menționăm că, începând cu 2021, următoarele țări au legi obligatorii privind înregistrarea SIM chiar cu utilizarea biometriei: Bahrain, Bangladesh, Bhutan, China, Nigeria, Pakistan, Peru, Arabia Saudită, Tanzania,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>Thailanda, Uganda, Emiratele Arabe Unite, Venezuela, Zambia. De menționat că cardurile înregistrate vor facilita identificarea proprietarilor numerelor legate de activitatea infracțională, mai ales în contextul alarmelor false cu bombe. Alertarea în mod fals a instituțiilor specializate de intervenție ce generează alocări de resurse semnificative, resurse care ar putea salva/trata persoane care se află în situații cu adevărat urgente.</p> <p>Totodată, menționăm că fiecare străin poate reprezenta o amenințare la adresa securității naționale și, prin urmare, poate fi supus supravegherii. Ca exemplu parlamentul Poloniei a adoptat în iunie 2016, o nouă lege privind obligativitatea înregistrării cartelelor PrePay, pentru a preveni acțiunile teroriste.</p> <p>Datorită modificării propuse, victimele vor putea raporta și escrocherii de tip phishing în speranța că făptuitorii vor fi reținuți.</p> <p>În continuare, prezentăm doar câteva infracțiuni din categoria celor grave, deosebit și excepțional de grave precum și celor cu o rezonanță socială sporită, ce au fost comise prin utilizarea cartelelor</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>SIM PrePay, după cum urmează:</p> <p>1) Escrocherii comise cu utilizarea telefonului prin manipularea victimelor, o metodă frauduloasă prin care infractorii contactează telefonic sau prin servicii de mesagerie vocală (ex: Viber, Telegram, WhatsApp, etc.) victimele, se prezintă că sunt angajați ai diverselor bănci și solicită informații de accesibilitate limitată sub diferite pretexte.</p> <p>2) Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora în scop de înstrăinare, săvârșite de grupuri criminale organizate, în proporții deosebit de mari și spălarea banilor. Astfel pe parcursul ultimilor ani a luat amploare comercializarea drogurilor prin intermediul aplicațiilor de mesagerii, în special TELEGRAM, prin crearea magazinelor online. De către infractori pe un număr de telefon exclusiv preplătit, în aplicația TELEGRAM, se creează magazinul online de comercializare a drogurilor, ulterior cartela SIM PrePay cu</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>numărul de telefon pe care a fost creat magazinul, este deconectată de la dispozitiv și distrusă, fapt care face imposibil de identificat și localizat fondatorii, administratorii și alți complici ai schemei infracționale.</p> <p>Spre exemplu, tendințele acestui gen de infracțiuni deja sunt îngrijorătoare, examinând doar perioada anilor 2021-2022 se observă ascendența magazinelor online documentate, după cum urmează: Totodată, conform informațiilor deținute, la moment sunt active peste 150 magazine online de comercializare a drogurilor, la crearea căror au fost utilizate cartele SIM PrePay. Analiza efectuată la compartimentul vizat a relevat că, anual în aplicația TELEGRAM se creează aproximativ 100 de magazine online, iar la crearea și gestionarea unui magazin online, se procură și se utilizează 10 - 15 cartele SIM PrePay.</p> <p>3) Escrocherii comise prin plasarea anunțurilor pe diferite platforme de comercializare (999.md, makler.md etc.)</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>cu prestarea diverselor servicii sau comercializarea unor bunuri, care în final nici nu sunt în posesia infractorilor și prin inducerea în eroare însușesc mijloace bănești ale persoanelor. În context, este de menționat că atât înregistrarea pe platforma de comercializare cât și negocierile/discuțiile purtate de infractor cu victima sunt realizate prin intermediul cartelelor SIM PrePay.</p> <p>4) Apelurile false, efectuate către Serviciul Național Unic pentru Apeluri de Urgență prin utilizarea cartelelor SIM preplătite, marea majoritate cărora poartă un caracter abuziv, non-urgent sau chiar fals. Apelurile false impun cheltuieli din bugetul de stat pentru trimiterea la fața locului a echipajelor de intervenție, mobilizarea personalului, dar și utilizarea carburanților în alimentarea tehnicii de intervenție. Cele mai multe apeluri care se confirmă a fi false sunt alertele cu privire la minare/amenințare cu bombă, tentativele de suicid sau amenințările de aruncare în gol.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>5) Totodată cartelele preplătite/depersonalizate sunt utilizate de către rețelele de crimă organizată, persoanele care execută pedeapsa în instituțiile penitenciare pentru a îngreuna/tăinui identitatea autorilor infracțiunilor. Astfel, este de menționat că, infractorii utilizează diverse scheme frauduloase pentru a înșela cetățenii Republicii Moldova și a însuși mijloacele financiare, totodată aceștia reușesc într-un final să rămână neidentificați, utilizând în acest sens aceleași cartele SIM preplătite.</p> <p>În fapt, este de menționat că modificarea legislativă propusă nu vizează doar criminalitatea informatică, dar în general criminalitatea, în acest sens riscurile utilizării în continuare a cartelelor preplătite este unul iminent. Or, conform datelor deținute, la fiecare infracțiune înregistrată figurează minim o cartelă preplătită, fapt care de cele mai multe ori influențează negativ asupra operativității stabilirii autorilor și altor</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>complici.</p> <p>Este de menționat că, potrivit avizului Asociației Investitorilor Străini, au fost înaintate unele contra-argumente potrivit cărora introducerea măsurii propuse va fi ineficientă și este puțin probabil ca introducerea unei asemenea măsuri să faciliteze identificarea infractorilor, deoarece aceștia nu ar folosi în scopul comiterii infracțiunilor cartele preplătite înregistrate pe nume propriu. În acest scop, infractorii ar putea folosi:</p> <p>1) ARGUMENT AIS: <i>Cartele din Republica Moldova înregistrate pe numele unor persoane vulnerabile (persoane în etate, persoane cu dizabilități, persoane fără domiciliu, persoane cu venituri scăzute, etc.), inclusiv contra plată, sau pe numele unor persoane juridice.</i></p> <p>CONTRARGUMENT: Într-adevăr, din unele aspecte există posibilitatea ca infractorii să utilizeze cartele SIM înregistrate pe numele unor persoane fizice vulnerabile sau pe numele unor</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>persoane juridice, însă pentru instituțiile de aplicare a legii este deja un reper concret posesia datelor respective pentru stabilirea autorilor sau complicilor acestora. Mai mult ca atât, în perspectivă se ține cont și de aceste scenarii la adaptarea cadrului legal, menționii supra furtului de identitate au fost făcute anterior (sanctiune pentru folosirea identității false și/sau pentru conducătorul persoanei juridice ce nu ține la control infrastructura companiei).</p> <p>2) ARGUMENT AIS: <i>Cartele din Republica Moldova înregistrate pe numele unor persoane terțe, fără știrea acestora (de exemplu, pe bază de acte de identitate furate sau copii de acte de identitate utilizate neautorizat).</i></p> <p>CONTRARGUMENT: Persoanele terțe invocate sunt și persoanele vulnerabile de la pct. 1, unde au fost prezentate argumentele corespunzătoare. După ajustarea cadrului legal, urmează procedura de implementare a acesteia, care presupune elaborarea unui plan de acțiuni cu roluri clare pentru toți actorii,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>inclusiv operatorii de telefonie mobilă, care vor fi consultați la fiecare etapă despre posibilitățile tehnice și logistice cu punerea la dispoziție, după caz, a informațiilor necesare pentru neadmiterea înregistrării cartelelor SIM pe numele persoanelor terțe (ex.: eventual operatorilor de telefonie mobilă se poate de acordat acces la registrul de stat al populației pentru consultarea datelor despre IDNP, poză, adresă, etc).</p> <p>3) ARGUMENT AIS: <i>Cartele din Republica Moldova înregistrate pe numele unor persoane terțe și care au fost furate;</i></p> <p>CONTRARGUMENT: Pentru acest scenariu este și în interesul operatorilor de telefonie mobilă să cunoască dacă cartele SIM sunt sau nu furate. Or, pentru serviciile utilizate este necesară efectuarea plăților corespunzătoare.</p> <p>4) ARGUMENT AIS: <i>Cartele emise de operatori din state terțe (inclusiv România) în care nu există obligația de înregistrare a utilizatorilor;</i></p> <p>CONTRARGUMENT: Pentru asemenea scenarii urmează a fi puse în aplicare mecanismul de cooperare,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>inclusiv prin intermediul comisiilor rogatorii internaționale și/sau echipelor comune de investigații.</p> <p>Totodată, este de menționat că într-adevăr, în baza Legii comunicațiilor electronice și a Regulamentului privind organizarea și efectuarea măsurilor speciale de investigații în rețelele de comunicații electronice, furnizorii de comunicații mobile pun la dispoziție informațiile disponibile pe care sunt obligați să le păstreze inclusiv în contextul Legii menționate, însă pentru activitatea de identificare și localizare a utilizatorilor menționată sunt necesare multiple acțiuni de analiză a acestor metadata (suprapuneri, contrapuneri și comparații) și efectuarea măsurilor speciale de investigații.</p> <p>În contextul celor menționat anterior – de a vedea lucrurile prin prisma victimelor și martorilor infracțiunilor (autorii apelurilor 112 inclusiv), specificăm că pe lângă aplicabilitatea localizării automate a apelantului 112, faptul că autoritățile nu posedă datele personale reprezintă un impediment serios în partea ce ține de reacționare și mai ales în evaluarea riscurilor cu</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>privire la evenimentul/ incidentul înregistrat.</p> <p>Scurgerea datelor personale reprezintă un risc a cărei abordare impune întreprinderea acțiunilor nemijlocite de către actorii implicați pentru a evita asemenea scenarii, fapt care obligatoriu va fi indicat în planul de acțiuni de implementare a acțiunii nominalizate, în cazul acceptării modificărilor nemijlocite.</p> <p>În aceeași ordine de idei cu statut de avantaje ale modificării propuse, notăm că o persoană de bună credință utilizează 1 – 2 cartele SIM pentru uz propriu. Cel mai probabil pentru o asemenea persoană nu va fi o problemă să apeleze distribuitorul oficial pentru asigurarea perfectării tuturor activităților contractuale necesare, inclusiv de colectare a datelor personale. În acest sens, posibil este cazul ca să fie examinată oportunitatea cu privire la vânzarea acestora doar la distribuitorul oficial, analogic abonamentelor.</p> <p>Este de menționat că în acest sens s-a expus și AIS, menționând că limitarea vânzării cartelelor doar în unitățile abilitate nu va genera incomodități pentru</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>clienți (cozi imense, timp pierdut și nemulțumirea clienților), dar ar putea provoca colapsul sistemului de vânzări și deservire a clienților utilizatori de servicii de comunicații electronice. Astfel, tocmai pentru aceste aspecte, după adaptarea cadrului legal, pentru punerea în aplicare se vor stabili termene de implementare și actorii care vor fi implicați în proces, iar opțiunea de bază este de a trece etapizat la noul model.</p> <p>În contextul celor menționate supra, constatăm că însăși companiile de telecomunicații, care prestează servicii de telefonie mobilă, suportă pagube materiale în cazurile numite „SIM BOX” (direcționarea apelurilor prin conexiunea VoIP și conectarea apelului ca trafic local, permițând operatorului „SIM BOX” să ocolească tarifele internaționale înalte și să reducă prețurile practicate de operatorii rețelelor mobile locale), infracțiuni calificate la art. 260⁶ și 261 Cod Penal al Republicii Moldova.</p> <p>Adăugător, reiterăm faptul că, Convenția europeană a drepturilor omului permite ingerința în viața privată și de</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>familie, în măsura în care aceasta este reglementată de lege și este o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.</p> <p>Totodată, Directiva 2006/24/CE privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice prevede în alineatul (4) că astfel de restricție (interzicerea procurării și utilizării unei cartele neîntregenerate) este necesară, adecvată și proporționată în cadrul unei societăți democratice pentru scopuri specifice ordinii publice, de exemplu: garantarea siguranței naționale (<i>siguranța statului</i>), apărare, siguranță publică sau prevenirea, cercetarea, detectarea și urmărirea penală a infracțiunilor sau a utilizării neautorizate a sistemelor de comunicații electronice.</p> <p>Astfel, în mai multe state din Europa, inclusiv statele Uniunii Europene (precum: Albania, Andorra, Armenia,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>Austria, Azerbaidjan, Bulgaria, Franța, Georgia, Germania, Grecia, Ungaria, Italia, Liechtenstein, Luxemburg, Muntenegru, Norvegia, Polonia, Slovacia, Spania, Suedia, Elveția etc.) este implementată cerința de înregistrare a cartelelor SIM preplătite (prin prezentarea pașaportului sau ID-ului UE la punctul de vânzare, iar în unele cazuri se solicită și locul de ședere în țara respectivă).</p> <p>Cu aceeași problemă s-a confruntat și România și anume: Constituția României prevede un regim cvasi-similar în ceea ce privește restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. În aceste condiții, reținerea identității utilizatorilor cartelelor preplatite nu reprezintă și nu a reprezentat niciodată o problemă reală, întrucât prevederile constituționale o permit. Neclară inițial a fost modalitatea de reținere a datelor și garanțiile care să însoțească această procedură: Curtea Constituțională a reținut că una dintre deficiențele reglementării este că nu obligă persoana care colectează datele cu caracter personal să garanteze confidențialitatea, securitatea și utilizarea acestora potrivit scopului stabilit de lege.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>Primordial, pentru a asigura securitatea prelucrării datelor cu caracter personal și respectarea drepturilor fundamentale ale omului, reținerea acestora ar trebui realizată doar de operatori de date cu caracter personal autorizați în condițiile legii.</p> <p>În final se propune interzicerea comercializării cartelelor preplătite depersonalizate cu impunerea obligativității vânzării cartelelor de telefonie mobilă de către operatorii de telefonie mobilă doar la prezentarea buletinului de identitate și înregistrarea cartelei pe numele persoanei care a cumpărat-o. Această propunere corespunde principiul proporționalității și previzibilității în raport cu respectarea dreptului la viața privată.</p> <p>La momentul actual temeiul de modificare a legislației este dictat de numărul ridicat de infracțiuni, comise în ultimii ani prin intermediul cartelelor preplătite/depersonalizate fapt ce duce la îngreunarea, sau chiar imposibilitatea identificării persoanelor bănuite de comiterea acestora. Astfel, accentuăm propunerea ca comercializarea</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>cartelelor SIM preplătite să fie doar în punctele de vânzări cu operatori de date cu caracter personal autorizați în condițiile legii.</p> <p>Cu titlu de exemplu, se specifică cauza Breyer împotriva Germaniei (Hotărârea din 30.01.2020 [Secția a V-a]), în care Curtea europeană pentru Drepturile Omului a menționat că: „înregistrarea prealabilă a clienților de telefonie mobilă simplifică mult și accelerează investigarea efectuată de către agențiile de aplicare a legii; așadar, ea putea contribui la aplicarea efectivă a legii și la prevenirea dezordinilor și a comiterii de infracțiuni. [...] Faptul că se pune în discuție îngrijorări referitoare la securitatea națională justifică, de asemenea o ingerință în viața privată. ”</p> <p>Totodată, se afirmă că în contextul internațional existent, dominat de lupta împotriva criminalității organizate și în special a formelor sale grave ori cu caracter transfrontalier, precum și a actelor de terorism, este nevoie de un cadru clar definit și adoptarea unor norme privind datele necesare pentru înregistrarea utilizatorilor de cartele preplătite, în cazul persoanelor fizice,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>persoane fizice cetățeni străini, persoane juridice sau alte forme de organizare, precum și în cazul persoanelor care desfășoară activități independente sau profesii liberale, extinderea reglementărilor privind identificarea, colectarea și prelucrarea datelor prevăzute pentru utilizatorii de cartele preplătite și în cazul încheierii contractelor la distanță, colectarea și stocarea datelor utilizatorilor – în condiții similare legislației generale în domeniul comunicațiilor electronice, aplicabilitatea cadrului general al legislației în domeniul protecției și prelucrării datelor cu caracter personal, termenul limită de prelucrare a datelor, condițiile în care utilizatorii pot opta pentru continuarea sau încetarea serviciului de comunicații electronice.</p> <p>Tehnologiile privind comunicațiile electronice se schimbă rapid și este posibil ca cerințele legitime ale autorităților competente să evolueze. În această ordine de idei, se comunică că legea trebuie să fie capabilă să țină pasul cu evoluția circumstanțelor (<i>Rekvényi împotriva Ungariei (MC)</i>, 1999, pct. 34).</p>
S.A Moldtelecom	59. SA „Moldtelecom”, comunică despre faptul că a analizat	Se acceptă

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025. Astfel, Programul își propune stabilirea unui set de obiective și acțiuni pe termen mediu privind prevenirea și combaterea criminalității în Republica Moldova, într-o manieră eficientă concentrată pe rezultate, care să diminueze acest fenomen. De asemenea, proiectul Hotărârii de Guvern asigură transpunerea unui set major de obiective strategice incluse în Strategia Națională de dezvoltare „Moldova 2030”.</p> <p>Respectiv, în urma analizării proiectului enunțat supra, SA „Moldtelecom” comunică despre faptul că susține totalmente obiectivele incluse în prezentul proiect de act normativ, în special cele ce țin de fortificare mecanismelor de combatere a infracțiunilor din Capitolul XI „Infracțiuni Informatice și Infracțiuni în Domeniul Telecomunicațiilor”, din Codul Penal.</p> <p>Mai mult, SA „Moldtelecom”, opinează asupra faptului că societatea antreprenorială, autoritățile publice și societatea civilă sunt suficient de pregătite pentru a grăbi procesul de implementare a pct. 1.6.1 „Modificarea Legii Nr. 241/2007 privind comunicațiile electronice, prin interzicerea procurării unei cartele preplătite de telefonie mobilă fără prezentarea buletinului de identitate, permis de ședere, alt act ce atestă identitatea persoanei, precum înregistrarea cartelei pe numele persoanei care a cumpărat-o” și pct. 1.6.2 „Crearea instrumentelor regulatorii necesare în scopul obligării utilizatorilor de internet de a se autentifica cu numărul de telefon (național/internațional) la rețele WiFi publice (prin: identificarea listei actelor normative ce urmează a fi modificate elaborarea proiectului de act normativ)”.</p>	<p>Au fost operate modificări conform propunerii</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Astfel, SA „Moldtelecom”, consideră ca termenele de referință indicate pentru realizarea acțiunilor sus specificate pot fi modificate prin reducerea acestora, după cum urmează: pentru pct.1.6.1. trimestru IV 2023, cu o perioadă de tranziție pentru înregistrarea utilizatorilor care deja posedă o cartelă preplătită până în trimestru I 2025, iar pentru pct.1.6.2. pentru trimestru I 2024, fapt care va contribui la stabilirea unei situații de siguranță mai rapidă, pentru toți actorii implicați.	
Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Comunică lipsa obiecțiilor	
Ministerul Educației și Cercetării	Susține proiectul fără obiecții și propuneri	
Serviciul de Informații și Securitate	Comunică lipsa de obiecții și propuneri	
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	Menționează despre lipsa de obiecții și propuneri	
Agencia Servicii Publice	Comunică despre susținerea proiectului în lipsa obiecțiilor și propunerilor.	

Secretar general al ministerului

Serghei DIACONU